

Selvitys lasten vertaissuhdeväkivallasta lastensuojelun sijaishuollossa – Liite

1. Kysely 15–29-vuotiaille sijaishuollossa asuville ja asuneille nuorille
2. Kysely 15–29-vuotiaille sijaissisaruksille eli sijaisperheiden biologisille ja adoptoiduille lapsille
3. Kysely sijaishuollon ammattilaisille ja toimijoille
4. Kysely muille ammattilaisille
5. Kysely sijaishuollossa asuvien ja asuneiden lasten ja nuorten läheisille
6. Yksilö- ja ryhmäkeskusteluiden keskustelurunko

VERTAISSUHDEVÄKIVALTA SIAISHUOLLOSSA

Kysely 15–29-vuotiaille sijaishuollossa asuville ja asuneille nuorille

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

MIKÄ ON TÄMÄN KYSELYN TARKOITUS?

Kysely on osa Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -kehittämishanketta. **Lastensuojelun sijaishuollossa asuvat lapset ja nuoret voivat kokea monenlaista väkivaltaa. Yksi väkivallan muoto on vertaissuhdeväkivalta eli lasten ja nuorten keskinäinen väkivalta. Vastaamalla tähän kyselyyn autat ammattilaisia ymmärtämään, millaista vertaissuhdeväkivaltaa sijaishuollossa on.** Vastauksesi ovat tärkeitä, kun hankkeessa luodaan keinoja vertaissuhdeväkivaltaan puuttumiseksi ja sen ennaltaehkäisemiseksi.

Jos kyselyyn vastaaminen tuntuu sinusta hankalalta, mutta haluaisit esimerkiksi haastattelun muodossa kertoa kokemuksistasi ja näkemyksistäsi sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta, ole rohkeasti yhteydessä hankkeen työntekijöihin. Ole yhteydessä myös, jos sinulla on jotakin kysyttävää, tai jos haluat olla muilla tavoin mukana hankkeessa. Voit olla yhteydessä soittamalla tai lähettämällä tekstiviestin, WhatsApp-viestin tai sähköpostia.

Yhteystiedot:

Johanna Barkman, 040 514 4855, johanna.barkman(at)pesapuu.fi

Eeva Mononen, 044 715 0222, eeva.mononen(at)pesapuu.fi

Lisätietoja hankkeesta löytyy myös Pesäpuu ry:n sivuilta.

KYSELYYN VASTAAMINEN

Kysely on tarkoitettu 15–29-vuotiaille nuorille, jotka tällä hetkellä asuvat tai jotka ovat aikaisemmin asuneet lastensuojelun sijaishuollossa ja sellaisessa sijaishuolto paikassa, jossa asuu myös muita lapsia tai nuoria.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja ehdottoman luottamuksellista. Sinulta ei kysytä nimeäsi tai muita henkilötietojasi. Ethän kerro vastauksissa sellaisia tietoja, joista sinut on mahdollista tunnistaa (kuten sijaishuolto paikan nimi) tai tietoja, jotka ovat luonteeltaan arkaluonteisia (kuten terveydentilaan liittyvät tiedot). Kyselyn tietosuojaselosteeseen pääset tutustumaan tästä.

Kyselyssä on 29 kysymystä. Kyselyn alussa sinulta kysytään taustatietoja ja sijaishuoltoa koskevia tietoja. Sen jälkeen kysytään sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta kokijan, tekijän ja näkijän näkökulmista. Lopuksi on vielä kysymyksiä yleisesti vertaissuhdeväkivallasta. Kysymykset ovat pääasiassa monivalintakysymyksiä eli niihin vastaa nopeasti.

Voit liikkua kyselylomakkeella edellinen- ja seuraava-painikkeita käyttämällä. Kyselylomake muistaa vastauksesi, jos palaat edellisiin kysymyksiin edellinen-painikkeen kautta. Tarvittaessa voit jättää kyselyn kesken, tallentaa ja jatkaa myöhemmin. Kyselyn vastaukset tallentuvat, kun painat viimeisellä sivulla olevaa lähetä-painiketta. **Toivomme, että jaksat vastata kaikkiin kysymyksiin. Jokainen vastaus on todella tärkeä!**

Kysely on auki 24.8.–31.12.2023.

MIHIN VASTAUKSIA KÄYTETÄÄN JA MITEN NIITÄ SÄILYTETÄÄN?

Kyselystä saatuja vastauksia käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Kyselystä saatuja vastauksia tullaan käyttämään hankkeessa laadittavissa materiaaleissa, julkaisuissa, työvälineissä ja oppimisympäristöissä. Tulokset raportoidaan siten, ettei yksittäistä vastaajaa ole mahdollista tunnistaa.

Digitaalinen kyselyaineisto säilytetään Pesäpuu ry:n tietosuojatussa kansiossa, johon on pääsy ainoastaan Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen työntekijöillä sekä Webropolia eli kyselysovellusta hallinnoivalla Pesäpuu ry:n työntekijällä. Kyselystä saadut vastaukset ja muu materiaali tuhotaan asianmukaisesti 31.12.2025 eli hankkeen loppuun mennessä. Jos sinulla on kysyttävää kyselyyn liittyvästä tietojen arkistoinnista, voit olla yhteydessä Pesäpuu ry:n toimistoon (p. 014 332 2500, toimisto(at)pesapuu.fi).

MITEN RAUHOITTUA, JOS KYSELY NOSTAA VAIKEITA TUNTEITA?

Kyselyssä kysytään sijaishuollossa tapahtuvista väkivaltatilanteista. **Kyselyyn vastaaminen saattaa nostaa mieleesi traumaattisiakin muistoja ja herättää ahdistusta, vihaa, surua tai muita vaikeita tunteita. On tärkeää, että pystyt rauhoittamaan itseäsi ennen kyselyä, kyselyn aikana ja sen jälkeen.** Ehdotamme esimerkiksi seuraavia keinoja tähän:

- Kääriydy lämpimään villtiin tai peittoon.
- Varaa itsellesi jotakin juomista, kuten lämmintä kaakaota.
- Ota lähellesi lemmikkieläin tai jokin esine, joka tuo turvaa.
- Hengitä keskittyneesti, rauhallisesti ja syvään.
- Pyydä jotakin turvallista ja luotettavaa henkilöä auttamaan kyselyyn vastaamisessa.
- Palauta mieleesi joku aiempi tilanne, jossa on syntynyt vastaavanlaisia ajatuksia ja tunteita. Mikä tai kuka sinua auttoi siinä hetkessä eteenpäin?
- Keskustele kyselyyn vastaamisen jälkeen jonkun turvallisen ja luotettavan henkilön kanssa kyselyn aikana heränneistä tunteista ja kysymyksistä.

Jos sinulla on kokemuksia vertaissuhdeväkivallasta tai muusta väkivallasta, niistä kannattaa puhua esimerkiksi sijaishuoltopaikan aikuiselle, sosiaalityöntekijälle, terveydenhuollon ammattilaiselle tai poliisille.

Verkkovälitteistä tukea ja vertaistukea on mahdollista saada Pesäpuu ry:n, Auta Lasta ry:n ja Osallisuuden Aika ry:n yhteisestä Nuorten Turvasatama -hankkeesta. Nuorten Turvasatama toimii Discord-serverillä 24/7 tarjoten 13–29-vuotiaille lastensuojelun piirissä oleville ja olleille nuorille matalalla kynnyksellä ja anonyymisti tukea, kannustusta, tietoa ja mielekästä tekemistä sekä kehittämis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorten Turvasataman Discord-serveriin pääset tästä linkistä. Lisätietoja Nuorten Turvasatama -hankkeesta löytyy Pesäpuu ry:n sivuilta tai Instagramista @nuorten.turvasatama.

1. Suostumus *

Ymmärrän, että kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, ja että voin keskeyttää kyselyyn vastaamisen koska tahansa. Ymmärrän, että antamani tietoja käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti, eivätkä vastaukseni ole missään vaiheessa tunnistettavissa ja yksilöitävissä minuun.

Annan suostumukseni siihen, että vastauksiani käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Annan suostumukseni siihen, että vastauksiani käytetään hankkeen materiaaleissa, julkaisuissa, työvälineissä ja oppimisympäristöissä. Annan suostumukseni siihen, että vastauksistani voidaan tehdä sitaattinostoja materiaaleihin sekä hankkeen ja/tai Pesäpuu ry:n viestintä- ja/tai markkinointitarkoituksiin.

- Kyllä
- En

2. Mikä on sukupuolesi? *

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua kertoa

3. Minkä ikäinen olet?*

- 15–17 vuotta
- 18–20 vuotta
- 21–23 vuotta
- 24–26 vuotta
- 27–29 vuotta

4. Missä sijaishuoltopaikoissa olet elämäsi aikana asunut?

Valitse kaikki, joissa olet asunut. Valitse myös ne paikat, joissa olet asunut vain lyhyen aikaa (esim. pari päivää).

- Läheissijaisperheessä
- Sijaisperheessä
- Perhekodissa
- Vastaanottoyksikössä, lastenkodissa, nuorisokodissa tai pienryhmäkodissa
- Koulukodissa

5. Kuinka monessa eri sijaishuoltopaikassa olet asunut yhteensä?

Laske mukaan myös se paikka, jossa nyt asut, jos asut yhä sijaishuollossa. Laske mukaan myös ne paikat, joissa olet asunut vain lyhyen aikaa (esim. pari päivää).

- 1
- 2–3
- 4–5
- 6–7
- 8 tai useammassa
- En muista tai tiedä

6. Kuinka kauan olet ollut sijoitettuna yhteensä?

- Alle vuoden
- 1–3 vuotta
- 4–6 vuotta
- 7–9 vuotta
- 10 vuotta tai enemmän
- En muista tai tiedä

7. Arvioi, miten seuraavat väittämät kuvaavat sinua erilaisissa tilanteissa.

	Ei kuvaa minua	Toisaalta kuvaa minua, toisaalta ei	Kuvaa minua
Tunnen myötätuntoa ihmisiä kohtaan, jotka eivät ole yhtä onnekkaita kuin muut	☐	☐	☐
Minun on yleensä helppo tarkastella asioita toisen ihmisen näkökulmasta	☐	☐	☐
Olen pahoillani niiden ihmisten puolesta, joilla on ongelmia	☐	☐	☐
Ennen kuin moitin tai arvostelen toista ihmistä, yritän kuvitella, miltä minusta tuntuisi olla hänen asemassaan	☐	☐	☐
Kun näen jotakin kohdeltavan epäoikeudenmukaisesti, tunnen usein myötätuntoa häntä kohtaan	☐	☐	☐
Voisin kuvailla itseäni melko helläsydämiseksi ihmiseksi	☐	☐	☐

*Joskus lapset ja nuoret kokevat väkivaltaa toisten lasten ja nuorten taholta. Tätä tapahtuu myös sijaishuollossa. Tässä kyselyssä käytämme tästä termiä **vertaissuhdeväkivalta**.*

Seuraavalla sivulla olevat kysymykset liittyvät omiin henkilökohtaisiin kokemuksiisi sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta.

Vertaissuhdeväkivallan osapuoli voi olla kuka tahansa samassa sijaishuolto paikassa asuva alle 18-vuotias lapsi tai nuori, myös sinun oma sisaruksesi tai sijaisperheen biologinen tai adoptoitu lapsi tai nuori.

Samalla sijaishuolto paikalla tarkoitetaan tietyn sijaishuolto yksikön lisäksi samassa rakennuksessa tai pihapiirissä olevia muita yksiköitä ja osastoja.

8. Oletko sijaishuollossa asuessasi A) kokenut, B) tehnyt ja/tai C) nähty seuraavia vertaissuhdeväkivallan muotoja suhteessa muihin samassa sijaishuoltopaikassa asuviin lapsiin tai nuoriin?

Esimerkiksi jos olet kokenut, tehnyt ja nähty uhkailua tai pelottelua, rastita vaihtoehdot A–C.

	A) Olen itse kokenut	B) Olen itse tehnyt	C) Olen nähnyt toisten välillä	D) En ole koskaan kokenut, tehnyt tai nähnyt
HENKINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA				
Uhkailu tai pelottelu	☐	☐	☐	☐
Nimittely tai haukkuminen	☐	☐	☐	☐
Porukan ulkopuolelle tai huomiotta jättäminen	☐	☐	☐	☐
Juoruilu tai valheiden levittely	☐	☐	☐	☐
Nöyryyttäminen tai nolaaminen	☐	☐	☐	☐
Syrjiminen erilaisuuteen liittyen	☐	☐	☐	☐
Painostaminen tai pakottaminen käyttämään päihteitä	☐	☐	☐	☐
Painostaminen tai pakottaminen tekemään jotakin mitä ei haluaisi tehdä	☐	☐	☐	☐
FYYSINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA				
Satuttaminen teräaseella tai muulla aseella	☐	☐	☐	☐
Potkiminen tai lyöminen	☐	☐	☐	☐
Ravistelu, tukistaminen tai töniminen	☐	☐	☐	☐
Rahan tai tavaroiden varastaminen	☐	☐	☐	☐
Henkilökohtaisten tavaroiden rikkominen	☐	☐	☐	☐
Tavaroiden heittäminen toista päin	☐	☐	☐	☐
Sulkeminen tai lukitseminen johonkin tilaan tai liikkumisen estäminen	☐	☐	☐	☐
DIGITAALINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA				
Loukkaaminen somessa tai muualla netissä	☐	☐	☐	☐
Toisesta otettujen kuvien tai videoiden julkaisu ilman lupaa	☐	☐	☐	☐
Viestien lähettäminen toisen nimissä	☐	☐	☐	☐
Toisista otetuilla kuvilla tai videoilla kiristäminen	☐	☐	☐	☐
Väkivaltaisten ja ahdistavien kuvien tai videoiden näyttäminen	☐	☐	☐	☐
Seksuaalissävyytteisten ja ahdistavien kuvien tai videoiden näyttäminen	☐	☐	☐	☐
SEKSUAALINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA				
Viestittely, ehdottelu tai ahdistelu seksuaalisesti häiritsevästi	☐	☐	☐	☐
Rahan tai hyödykkeiden (esim. päihteiden) tarjoaminen seksiä vastaan	☐	☐	☐	☐
Koskettelu väkisin intiimialueilta	☐	☐	☐	☐
Painostaminen tai pakottaminen yhdyntään tai muunlaiseen seksiin	☐	☐	☐	☐
MUU	☐	☐	☐	☐
Jotakin muuta väkivaltaa, mitä?	☐	☐	☐	☐

Jos vastasit kaikkiin edellisen kysymyksen kohtiin ”D) En ole koskaan kokenut, tehnyt tai nähnyt”, siirry kysymykseen 18.

9. Missä sijaishuoltoapaikoissa kokemasi, tekemäsi ja/tai näkemäsi edellä kuvatut asiat ovat tapahtuneet?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Läheissijaisperheessä
- Sijaisperheessä
- Perhekodissa
- Vastaanottoyksikössä, lastenkodissa, nuorisokodissa tai pienryhmäkodissa
- Koulukodissa

10. Kuka on ollut tekijänä, kun sinä itse olet kokenut edellä kuvattuja asioita?

Valitse kaikki, joiden taholta olet kokenut edellä kuvattuja asioita.

- Joku toinen sijoitettu lapsi tai nuori, muu kuin oma sisarus
- Oma sisarus
- Sijaisperheen biologinen tai adoptoitu lapsi tai nuori
- Samassa sijaishuoltoapaikassa asuva seurustelukumppani

11. Kuka on ollut kohteena, kun sinä itse olet tehnyt edellä kuvattuja asioita?

Valitse kaikki, joita kohtaan olet tehnyt edellä kuvattuja asioita.

- Joku toinen sijoitettu lapsi tai nuori, muu kuin oma sisarus
- Oma sisarus
- Sijaisperheen biologinen tai adoptoitu lapsi tai nuori
- Samassa sijaishuoltoapaikassa asuva seurustelukumppani

12. Kenelle olet kertonut kokemistasi, tekemistäsi ja/tai näkemistäsi edellä kuvatuista asioista?

Valitse kaikki, joille olet kertonut edellä kuvatuista asioista. Jos et asu tällä hetkellä sijaishuollossa, vastaa sen mukaan, kenelle kerroit asuessasi sijaishuollossa.

- Sijaishuoltoapaikan aikuiselle
- Vanhemmalle
- Sukulaiselle
- Sisarukselle
- Saman sijaishuoltoapaikan toiselle lapselle tai nuorelle
- Ystävälle tai kaverille
- Perhehoidon ohjaajalle
- Sosiaalityöntekijälle
- Koulun aikuiselle
- Terveystieteiden ammattilaiselle
- Harrastuksen ohjaajalle
- Nuorisotyöntekijälle
- Poliisille
- Vartijalle
- Jollekin muulle, kenelle? _____
- En kenellekään

13. Keneltä olet saanut apua ja tukea kokemuksi, tekemiisi ja/tai näkemiisi edellä kuvattuihin asioihin?

Valitse kaikki, joilta olet saanut apua edellä kuvattuihin asioihin. Jos et asu tällä hetkellä sijaishuollossa, vastaa sen mukaan, keneltä sait apua asuessasi sijaishuollossa.

☐ Sijaishuoltoapaikan aikuiselta	☐ Koulun aikuiselta
☐ Vanhemmalta	☐ Terveydenhuollon ammattilaiselta
☐ Sukulaiselta	☐ Harrastuksen ohjaajalta
☐ Sisarukselta	☐ Nuorisotyöntekijältä
☐ Saman sijaishuoltoapaikan toiselta lapselta tai nuorelta	☐ Poliisilta
☐ Ystävältä tai kaverilta	☐ Vartijalta
☐ Perhehoidon ohjaajalta	☐ Joltakin muulta, keneltä? _____
☐ Sosiaalityöntekijältä	☐ En keneltäkään

14. Jos olet joskus kertonut kokemistasi, tekemistäsi ja/tai näkemistäsi edellä kuvatuista asioista jollekin aikuiselle, miten siihen reagoitiin?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

☐ Aikuinen lohdutti ja auttoi	☐ Aikuinen syyllisti minua
☐ Aikuinen otti asiani tosissaan	☐ Aikuinen ei tehnyt mitään
☐ Aikuinen ei uskonut tai vähätteli asiaa	☐ Aikuinen keskusteli osapuolten kanssa
☐ Aikuinen suuttui	☐ Aikuinen teki jotakin muuta, mitä?

15. Jos olet joskus jättänyt kertomatta kokemistasi, tekemistäsi ja/tai näkemistäsi edellä kuvatuista asioista aikuiselle, miksi et ole kertonut?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

☐ Minua nolotti tai hävetti	☐ En pitänyt asiaa tärkeänä tai vakavana
☐ Minua pelotti	☐ En tiennyt kenelle kertoa
☐ En halunnut kannella	☐ Koin itse olevani syyllinen tapahtuneeseen
☐ Asia oli liian hankala tai vaikea kerrottavaksi	☐ Minulla oli aikaisempia huonoja kokemuksia kertomisesta
☐ En uskonut, että kertomisesta on apua	☐ Joku muu syy, mikä? _____
☐ En uskonut, että ketään olisi kiinnostanut	
☐ En halunnut vaivata tai huolestuttaa ketään	

16. Mitä seuraavista seurauksista kokemillasi, tekemilläsi ja/tai näkemilläsi edellä kuvatuilla asioilla on ollut?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

☐ Tapahtuneesta tehtiin lastensuojeluilmoitus	☐ Tapahtunutta käsiteltiin aikuisten johdolla
☐ Tapahtuneesta tehtiin rikosilmoitus	☐ keskustelemalla
☐ Uhria käytettiin sairaalassa tai lääkärin tarkistuksessa	☐ Joku muu seuraus, mikä? _____
☐ Tekijää käytettiin sairaalassa tai lääkärin tarkistuksessa	☐ Ei mitään seurauksia
☐ Uhrin sijaishuoltoapaikka vaihdettiin	☐ En osaa sanoa
☐ Tekijän sijaishuoltoapaikka vaihdettiin	

17. Arvioi, kuinka paljon sijaishuollossa kohtaamasi vertaissuhdeväkivalta on sinuun vaikuttanut.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Ei lainkaan ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ Erittäin paljon

18. Haluatko jatkaa kyselyä?*

Kiitos, jos jaksat.

- Kyllä
 En

19. Missä näistä seuraavista tiloista tai paikoista tapahtuu omaan kokemukseesi perustuen eniten vertaissuhdeväkivaltaa sijaishuollossa?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Lapsen tai nuoren huoneessa
 Sijaishuolto paikan yleisissä, avoimissa tiloissa, kuten keittiössä tai olohuoneessa
 Sijaishuolto paikan wc:ssä, kylpyhuoneessa tai saunassa
 Sijaishuolto paikan pihalla, pihapiirissä tai piharakennuksessa
 Laitoksen koulurakennuksessa tai koulunkäyntiin varatussa tilassa
 Sijaishuolto paikan ulkopuolella
 Somessa tai muualla netissä
 Jossakin muualla, missä? _____
 En osaa sanoa

20. Mitkä näistä seuraavista yksilöllisistä tekijöistä vaikuttavat mielestäsi siihen, että lapsi tai nuori tekee vertaissuhdeväkivaltaa sijaishuollossa?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Halu kostaa
 Halu puolustautua
 Halu saada rahaa, tavaroita, päihteitä tai muita hyödykkeitä
 Yksinäisyys ja halu kuulua porukkaan
 Halu saada huomiota, arvostusta tai valtaa
 Halu herättää pelkoa muissa
 Ei haluaisi tehdä väkivaltaa, mutta yllytetään, painostetaan tai pakotetaan
 Kyvyttömyys hallita impulsseja ja käyttäytymistä
 Päihtymystila vaikuttaa väkivallan tekoihin
 Sairaus tai terveydentila vaikuttaa väkivallan tekoihin
 Empatiakyvyttömyys
 Sosiaalisten taitojen puute
 Omat traumat ja väkivaltakokemukset, joiden myötä alkaa käyttäytyä kaltoinkohtelijoidensa tavoin
 Ei ymmärrä tai koe tekevänsä väkivaltaa tai mitään väärää
 Joku muu syy, mikä? _____
 En osaa sanoa

21. Mitkä näistä seuraavista sijaishuoltoapaikkaan tai sijaishuoltojärjestelmään liittyvistä tekijöistä vaikuttavat mielestäsi sijaishuollossa tapahtuvaan vertaissuhdeväkivaltaan?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Sijaishuoltoapaikka on sokkeloinen tai monessa eri kerroksessa
- Sijaishuoltoapaikan ilmapiiri on huono
- Sijaishuoltoapaikassa on liian tiukka kuri
- Sijaishuoltoapaikassa on liian vapaata
- Sijaishuoltoapaikassa on ristiriitaiset säännöt
- Aikuiset eivät osaa tunnistaa tai puuttua vertaissuhdeväkivaltaan
- Aikuiset eivät välitä
- Aikuisten vaihtuvuus on liian suurta, jatkuvat sijaiset, pysyvien aikuisten puute
- Sijaisperhe ei saa riittävästi tukea sosiaalityöntekijältä tai muilta ammattilaisilta
- Sijoitettu lapsi tai nuori ei saa riittävästi tukea sosiaalityöntekijältä tai muilta ammattilaisilta
- Sijaishuoltoapaikassa on lasten ja nuorten kesken valta-asetelma
- Sijaishuoltoapaikka ei vastaa lasten ja nuorten tuen tarpeita
- Lapset ja nuoret ovat tyytymättömiä sijaishuoltoapaikkaa kohtaan
- Sijaishuoltoapaikan sukupuolijakauma, millainen? _____
- Sijaishuoltoapaikan ikäjakauma, millainen? _____
- Joku muu tekijä, mikä? _____
- En osaa sanoa

22. Arvioi omaan kokemukseesi perustuen seuraavia sijaishuoltoa koskevia väittämiä.

	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä
Sijaishuolto tarjoaa lapsille ja nuorille turvallisen kasvuympäristön	☐	☐	☐
Lapset ja nuoret ovat ottaneet minut hyvin vastaan, kun olen tullut uutena sijaishuoltoapaikkaan	☐	☐	☐
Aikuiset ovat ottaneet minut hyvin vastaan, kun olen tullut uutena sijaishuoltoapaikkaan	☐	☐	☐
Sijaishuollossa minut on hyväksytty sellaisena kuin olen	☐	☐	☐
Sijaishuollossa minusta on välitetty	☐	☐	☐
Sijaishuollossa minua on kohdeltu tasavertaisesti suhteessa toisiin lapsiin ja nuoriin	☐	☐	☐
Sijaishuollossa olen kokenut vertaisuutta samassa sijaishuoltoapaikassa asuvien lasten ja nuorten kanssa	☐	☐	☐
Sijaishuollossa olen pystynyt vaikuttamaan omaan arkeeni	☐	☐	☐
Sijaishuollossa olen tullut kuulluksi	☐	☐	☐
Sijaishuolto on vastannut tarpeitani	☐	☐	☐

23. Arvioi omaan kokemukseesi perustuen seuraavia vertaissuhdeväkivaltaa koskevia väittämiä.

	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä
Vertaissuhdeväkivalta on sijaishuollossa yleistä	☐	☐	☐
Sijaishuoltopaikan nuorimmat lapset kokevat vertaissuhdeväkivaltaa enemmän kuin sijaishuoltopaikan vanhimmat lapset	☐	☐	☐
Sijaishuollossa koettuun vertaissuhdeväkivaltaan saa riittävästi apua	☐	☐	☐
Sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta ja siihen puuttumisesta tarvitaan enemmän tietoa	☐	☐	☐

24. Miten sinun mielestäsi sijaishuollossa tapahtuvaa vertaissuhdeväkivaltaa voitaisiin ennaltaehkäistä?

25. Miten sinun mielestäsi aikuisten tulisi vertaissuhdeväkivaltilanteissa sijaishuollossa toimia? Mikä olisi tärkeintä?

26. Miten sijaishuollossa asuvat lapset ja nuoret voisivat itse vaikuttaa siihen, että sijaishuollossa tapahtuisi vähemmän vertaissuhdeväkivaltaa?

27. Tähän voit kirjoittaa halutessasi näkemyksiäsi sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta tai tästä kyselystä.

28. Mieti vielä lopuksi jotakin mukavaa hetkeä sijaishuollon ajalta. Millainen hetki oli? Mikä siitä teki mukavan?

29. Millainen kokemus kyselyyn vastaaminen oli?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Sain lisää tietoa ja ymmärrystä sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta
- Kysely sai oloni voimaantuneeksi, kun sain kertoa kokemuksistani ja pääsen vaikuttamaan asioihin
- Kysely sai oloni helpottuneeksi
- Kysely sai oloni ahdistuneeksi
- Kysely sai oloni surulliseksi
- Kysely sai oloni vihaiseksi
- Neutraali kokemus
- Muunlainen kokemus, millainen? _____
- En osaa sanoa

Seuraavalla sivulla pääset tallentamaan vastauksesi.

Paina lähetä-painiketta, niin vastaukset tallentuvat. Sen jälkeen sinut ohjataan kiitossivulle.

VERTAISSUHDEVÄKIVALTA SIAISHUOLLOSSA

Kysely 15–29-vuotiaille sijaissisaruksille eli sijaisperheiden biologisille ja adoptoiduille lapsille

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

MIKÄ ON TÄMÄN KYSELYN TARKOITUS?

Kysely on osa Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -kehittämishanketta. **Sijaisperheiden biologisilla ja adoptoiduilla lapsilla ja nuorilla voi olla monenlaisia väkivallan ja turvattomuuden kokemuksia. Yksi väkivallan muoto on vertaissuhdeväkivalta eli lasten ja nuorten keskinäinen väkivalta. Vastaamalla tähän kyselyyn autat ammattilaisia ymmärtämään, millaista vertaissuhdeväkivalta sijaisperheissä on.** Vastauksesi ovat tärkeitä, kun hankkeessa luodaan keinoja vertaissuhdeväkivaltaan puuttumiseksi ja sen ennaltaehkäisemiseksi.

Jos kyselyyn vastaaminen tuntuu sinusta hankalalta, mutta haluaisit esimerkiksi haastattelun muodossa kertoa kokemuksistasi ja näkemyksistäsi sijaisperheissä tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta, ole rohkeasti yhteydessä hankkeen työntekijöihin. Ole yhteydessä myös, jos sinulla on jotakin kysyttävää, tai jos haluat olla muilla tavoin mukana hankkeessa. Voit olla yhteydessä soittamalla tai lähettämällä tekstiviestin, WhatsApp-viestin tai sähköpostia.

Yhteystiedot:

Johanna Barkman, 040 514 4855, johanna.barkman(at)pesapuu.fi

Eeva Mononen, 044 715 0222, eeva.mononen(at)pesapuu.fi

Lisätietoja hankkeesta löytyy myös Pesäpuu ry:n sivuilta.

KYSELYYN VASTAAMINEN

Kysely on tarkoitettu 15–29-vuotiaille sijaissisaruksille eli sijaisperheiden biologisille ja adoptoiduille lapsille.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja ehdottoman luottamuksellista. Sinulta ei kysytä nimeäsi tai muita henkilötietojasi. Ethän kerro vastauksissa sellaisia tietoja, joista sinut on mahdollista tunnistaa (kuten sijaisperheen nimi) tai tietoja, jotka ovat luonteeltaan arkaluonteisia (kuten terveydentilaan liittyvät tiedot). Kyselyn tietosuojaselosteeseen pääset tutustumaan tästä.

Kyselyssä on 32 kysymystä. Kyselyn alussa sinulta kysytään taustatietoja ja sijaisperhettä koskevia tietoja. Sen jälkeen kysytään sijaisperheessä tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta kokijan, tekijän ja näkijän näkökulmista. Lopuksi on vielä kysymyksiä yleisesti vertaissuhdeväkivallasta. Kysymykset ovat pääasiassa monivalintakysymyksiä eli niihin vastaa nopeasti.

Voit liikkua kyselylomakkeella edellinen- ja seuraava-painikkeita käyttämällä. Kyselylomake muistaa vastauksesi, jos palaat edellisiin kysymyksiin edellinen-painikkeen kautta. Tarvittaessa voit jättää kyselyn kesken, tallentaa ja jatkaa myöhemmin. Kyselyn vastaukset tallentuvat, kun painat viimeisellä sivulla olevaa lähetä-painiketta. Toivomme, että jaksat vastata kaikkiin kysymyksiin. Jokainen vastaus on todella tärkeä!

Kysely on auki 24.8.–31.12.2023.

MIHIN VASTAUKSIA KÄYTETÄÄN JA MITEN NIITÄ SÄILYTETÄÄN?

Kyselystä saatuja vastauksia käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Kyselystä saatuja vastauksia tullaan käyttämään hankkeessa laadittavissa materiaaleissa, julkaisuissa, työvälineissä ja oppimisympäristöissä. Tulokset raportoidaan siten, ettei yksittäistä vastaajaa ole mahdollista tunnistaa.

Digitaalinen kyselyaineisto säilytetään Pesäpuu ry:n tietosuojatussa kansiossa, johon on pääsy ainoastaan Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen työntekijöillä sekä Webropolia eli kyselysovellusta hallinnoivalla Pesäpuu ry:n työntekijällä. Kyselystä saadut vastaukset ja muu materiaali tuhotaan asianmukaisesti 31.12.2025 eli hankkeen loppuun mennessä. Jos sinulla on kysyttävää kyselyyn liittyvästä tietojen arkistoinnista, voit olla yhteydessä Pesäpuu ry:n toimistoon (p. 014 332 2500, toimisto(at)pesapuu.fi).

MITEN RAUHOITTUA, JOS KYSELY NOSTAA VAIKEITA TUNTEITA?

Kyselyssä kysytään sijaishuollossa tapahtuvista väkivaltatilanteista. **Kyselyyn vastaaminen saattaa nostaa mieleesi traumaattisiakin muistoja ja herättää ahdistusta, vihaa, surua tai muita vaikeita tunteita.**

On tärkeää, että pystyt rauhoittamaan itseäsi ennen kyselyä, kyselyn aikana ja sen jälkeen. Ehdotamme esimerkiksi seuraavia keinoja tähän:

- Kääriydy lämpimään vilttiin tai peittoon.
- Varaa itsellesi jotakin juomista, kuten lämmintä kaakaota.
- Ota lähellesi lemmikkieläin tai jokin esine, joka tuo turvaa.
- Hengitä keskittyneesti, rauhallisesti ja syvään.
- Pyydä jotakin turvallista ja luotettavaa henkilöä auttamaan kyselyyn vastaamisessa.
- Palauta mieleesi joku aiempi tilanne, jossa on syntynyt vastaavanlaisia ajatuksia ja tunteita.
Mikä tai kuka sinua auttoi siinä hetkessä eteenpäin?
- Keskustele kyselyyn vastaamisen jälkeen jonkun turvallisen ja luotettavan henkilön kanssa kyselyn aikana heränneistä tunteista ja kysymyksistä.

Jos sinulla on kokemuksia vertaissuhdeväkivallasta tai muusta väkivallasta, niistä kannattaa puhua esimerkiksi sijaishuoltopaikan aikuiselle, sosiaalityöntekijälle, terveydenhuollon ammattilaiselle tai poliisille.

Vertaistukea sijaissisaruteen on mahdollista saada Näkyvät ry:n kautta. Näkyvät ry toimii sijaissisarusten valtakunnallisena vertais- ja vaikuttamisyhdistyksenä tuottaen toimintaa, jolla edistetään, vahvistetaan ja toteutetaan sijaissisarusten oikeuksia ja osallisuutta. Tietoja toiminnasta löydät Näkyvät ry:n sivuilta tai Instagramista @nakyvat.

1. Suostumus *

Ymmärrän, että kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, ja että voin keskeyttää kyselyyn vastaamisen koska tahansa. Ymmärrän, että antamani tietoja käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti, eivätkä vastaukseni ole missään vaiheessa tunnistettavissa ja yksilöitävissä minuun.

Annan suostumukseni siihen, että vastauksiani käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Annan suostumukseni siihen, että vastauksiani käytetään hankkeen materiaaleissa, julkaisuissa, työvälaineissa ja oppimisympäristöissä. Annan suostumukseni siihen, että vastauksistani voidaan tehdä sitaattinostoja materiaaleihin sekä hankkeen ja/tai Pesäpuu ry:n viestintä- ja/tai markkinointitarkoituksiin.

- Kyllä
- En

2. Mikä on sukupuolesi? *

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua kertoa

3. Minkä ikäinen olet?*

- 15–17 vuotta
- 18–20 vuotta
- 21–23 vuotta
- 24–26 vuotta
- 27–29 vuotta

4. Minkä ikäinen olit, kun lapsuudenperheeseesi muutti ensimmäistä kertaa sijoitettu lapsi tai nuori?

- 0–2 vuotta
- 3–5 vuotta
- 6–8 vuotta
- 9–11 vuotta
- 12–14 vuotta
- 15–17 vuotta
- 18 vuotta tai enemmän
- Sijoitettu lapsi tai nuori muutti ennen syntymääni
- En muista tai tiedä

5. Kuinka kauan olet asunut lapsuudenperheessäsi yhtä aikaa jonkun sijoitetun lapsen tai nuoren kanssa?

- Alle vuoden
- 1–3 vuotta
- 4–6 vuotta
- 7–9 vuotta
- 10 vuotta tai enemmän
- En muista tai tiedä

6. Kuinka monta sijoitettua lasta tai nuorta lapsuudenperheessäsi on yhteensä asunut?

- 1–3
- 4–6
- 7–9
- 10 tai enemmän
- En muista tai tiedä

7. Onko lapsuudenperheeseesi sijoitettu joskus lapsi tai nuori, joka on sinulle sukua?

- Kyllä
 Ei
 En muista tai tiedä

8. Oletko joskus osallistunut sijaissisaruuista tai sijaisperhetoimintaa käsittelevään koulutukseen tai valmennukseen?

Jos et asu tällä hetkellä lapsuudenperheessäsi, vastaa sen mukaan osallistuitko koulutukseen tai valmennukseen asuessasi lapsuudenperheessäsi.

- Kyllä
 Ei
 En muista tai tiedä

9. Oletko osallistunut joskus sijaissisaruuista käsittelevään vertaisryhmätoimintaan?

Jos et asu tällä hetkellä lapsuudenperheessäsi, vastaa sen mukaan osallistuitko vertaisryhmätoimintaan asuessasi lapsuudenperheessäsi.

- Kyllä
 Ei
 En muista tai tiedä

10. Onko joku sijoitetun lapsen tai nuoren parissa työskentelevä ammattilainen (esim. sosiaalityöntekijä tai perhehoidon ohjaaja) joskus keskustellut kanssasi kahden kesken?

Jos et asu tällä hetkellä lapsuudenperheessäsi, vastaa sen mukaan keskusteliko joku ammattilainen kanssasi kahden kesken asuessasi lapsuudenperheessäsi.

- Kyllä, riittävän usein
 Kyllä joskus, mutta ei riittävän usein
 Ei koskaan
 En muista tai tiedä

11. Arvioi, miten seuraavat väittämät kuvaavat sinua erilaisissa tilanteissa.

	Ei kuvaa minua	Toisaalta kuvaa minua, toisaalta ei	Kuvaa minua
Tunnen myötätuntoa ihmisiä kohtaan, jotka eivät ole yhtä onnekkaita kuin muut	☐	☐	☐
Minun on yleensä helppo tarkastella asioita toisen ihmisen näkökulmasta	☐	☐	☐
Olen pahoillani niiden ihmisten puolesta, joilla on ongelmia	☐	☐	☐
Ennen kuin moitin tai arvostelen toista ihmistä, yritän kuvitella, miltä minusta tuntuisi olla hänen asemassaan	☐	☐	☐
Kun näen jotakin kohdeltavan epäoikeudenmukaisesti, tunnen usein myötätuntoa häntä kohtaan	☐	☐	☐
Voisin kuvailla itseäni melko helläsydämiseksi ihmiseksi	☐	☐	☐

Joskus lapset ja nuoret kokevat väkivaltaa toisten lasten ja nuorten taholta. Tätä tapahtuu myös sijaishuollossa. Tässä kyselyssä käytämme tästä termiä **vertaissuhdeväkivalta**.

Tällä sivulla olevat kysymykset liittyvät omiin henkilökohtaisiin kokemuksiisi lapsuudenperheessäsi tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta sinä aikana, kun perheenne on toiminut sijaisperheenä.

Vertaissuhdeväkivallan osapuoli voi olla kuka tahansa samassa perheessä asuva alle 18-vuotias lapsi tai nuori, mukaanlukien sinun biologinen tai adoptoitu sisaruksesi tai perheeseesi sijoitettu lapsi tai nuori.

12. Oletko sijaishuollossa asuessasi A) kokenut, B) tehnyt ja/tai C) nähnyt seuraavia vertaissuhdeväkivallan muotoja suhteessa muihin perheessäsi asuviin lapsiin tai nuoriin sinä aikana, kun perheenne on toiminut sijaisperheenä?

Esimerkiksi jos olet kokenut, tehnyt ja nähnyt uhkailua tai pelottelua, ratita vaihtoehdot A–C.

	A) Olen itse kokenut	B) Olen itse tehnyt	C) Olen nähnyt toisten välillä	D) En ole koskaan kokenut, tehnyt tai nähnyt
HENKINEN VERTAISUHDEVÄKIVALTA				
Uhkailu tai pelottelu	☐	☐	☐	☐
Nimittely tai haukkuminen	☐	☐	☐	☐
Porukan ulkopuolelle tai huomiotta jättäminen	☐	☐	☐	☐
Juoruilu tai valheiden levittely	☐	☐	☐	☐
Nöyryyttäminen tai nolaaminen	☐	☐	☐	☐
Syrjiminen erilaisuuteen liittyen	☐	☐	☐	☐
Painostaminen tai pakottaminen käyttämään päihteitä	☐	☐	☐	☐
Painostaminen tai pakottaminen tekemään jotakin mitä ei haluaisi tehdä	☐	☐	☐	☐
FYYSINEN VERTAISUHDEVÄKIVALTA				
Satuttaminen teräaseella tai muulla aseella	☐	☐	☐	☐
Potkiminen tai lyöminen	☐	☐	☐	☐
Ravistelu, tukistaminen tai töniminen	☐	☐	☐	☐
Rahan tai tavaroiden varastaminen	☐	☐	☐	☐
Henkilökohtaisten tavaroiden rikkominen	☐	☐	☐	☐
Tavaroiden heittäminen toista päin	☐	☐	☐	☐
Sulkeminen tai lukitseminen johonkin tilaan tai liikkumisen estäminen	☐	☐	☐	☐
DIGITAALINEN VERTAISUHDEVÄKIVALTA				
Loukkaaminen somessa tai muualla netissä	☐	☐	☐	☐
Toisesta otettujen kuvien tai videoiden julkaisu ilman lupaa	☐	☐	☐	☐
Viestien lähettäminen toisen nimissä	☐	☐	☐	☐
Toisista otetuilla kuvilla tai videoilla kiristäminen	☐	☐	☐	☐
Väkivaltaisten ja ahdistavien kuvien tai videoiden näyttäminen	☐	☐	☐	☐
Seksuaalisävytteisten ja ahdistavien kuvien tai videoiden näyttäminen	☐	☐	☐	☐

	A) Olen itse kokenut	B) Olen itse tehnyt	C) Olen nähnyt toisten välillä	D) En ole koskaan kokenut, tehnyt tai nähnyt
SEKSUAALINEN VERTAISUHDEVÄKIVALTA				
Viestittely, ehdottelu tai ahdistelu seksuaalisesti häiritsevästi	☐	☐	☐	☐
Rahan tai hyödykkeiden (esim. päihteiden) tarjoaminen seksiä vastaan	☐	☐	☐	☐
Koskettelu väkisin intiimialueilta	☐	☐	☐	☐
Painostaminen tai pakottaminen yhdyntään tai muunlaiseen seksiin	☐	☐	☐	☐
MUU				
Jotakin muuta väkivaltaa, mitä?	☐	☐	☐	☐

Jos vastasit kaikkiin edellisen kysymyksen kohtiin ”D) En ole koskaan kokenut, tehnyt tai nähnyt”, siirry kysymykseen 21.

13. Kuka on ollut tekijänä, kun sinä itse olet kokenut edellä kuvattuja asioita?

Valitse kaikki, joiden taholta olet kokenut edellä kuvattuja asioita.

- Sijoitettu lapsi tai nuori
 Minun biologinen tai adoptoitu sisarus

14. Kuka on ollut kohteena, kun sinä itse olet tehnyt edellä kuvattuja asioita?

Valitse kaikki, joita kohtaan olet tehnyt edellä kuvattuja asioita.

- Sijoitettu lapsi tai nuori
 Minun biologinen tai adoptoitu sisarus

15. Kenelle olet kertonut kokemistasi, tekemistäsi ja/tai näkemistäsi edellä kuvatuista asioista?

Valitse kaikki, joille olet kertonut edellä kuvatuista asioista. Jos et asu tällä hetkellä lapsuudenperheessäsi, vastaa sen mukaan, kenelle kerroit asuessasi lapsuudenperheessäsi.

☐ Vanhemmalle	☐ Terveystieteiden ammattilaiselle
☐ Sukulaiselle	☐ Harrastuksen ohjaajalle
☐ Sisarukselle	☐ Nuorisotyöntekijälle
☐ Perheeseen sijoitetulle lapselle tai nuorelle	☐ Poliisille
☐ Ystävälle tai kaverille	☐ Vartijalle
☐ Perhehoidon ohjaajalle	☐ Jollekin muulle, kenelle? _____
☐ Sosiaalityöntekijälle	☐ En kenellekään
☐ Koulun aikuiselle	

16. Keneltä olet saanut apua ja tukea kokemuksi, tekemiisi ja/tai näkemiisi edellä kuvattuihin asioihin?

Valitse kaikki, joilta olet saanut apua edellä kuvattuihin asioihin. Jos et asu tällä hetkellä lapsuudenperheessäsi, vastaa sen mukaan, keneltä sait apua asuessasi lapsuudenperheessäsi.

☐ Vanhemmalta	☐ Terveysthuollon ammattilaiselta
☐ Sukulaiselta	☐ Harrastuksen ohjaajalta
☐ Sisarukselta	☐ Nuorisotyöntekijältä
☐ Perheeseen sijoitetulta lapselta tai nuorelta	☐ Poliisilta
☐ Ystävältä tai kaverilta	☐ Vartijalta
☐ Perhehoidon ohjaajalta	☐ Joltakin muulta, keneltä? _____
☐ Sosiaalityöntekijältä	☐ En keneltäkään
☐ Koulun aikuiselta	

17. Jos olet joskus kertonut kokemistasi, tekemistäsi ja/tai näkemistäsi edellä kuvatuista asioista jollekin aikuiselle, miten siihen reagoitiin?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Aikuinen lohdutti ja auttoi
- Aikuinen otti asiansi tosissaan
- Aikuinen ei uskonut tai vähätteli asiaa
- Aikuinen suuttui
- Aikuinen syyllisti minua
- Aikuinen ei tehnyt mitään
- Aikuinen keskusteli osapuolten kanssa
- Aikuinen teki jotakin muuta, mitä? _____

18. Jos olet joskus jättänyt kertomatta kokemistasi, tekemistäsi ja/tai näkemistäsi edellä kuvatuista asioista aikuiselle, miksi et ole kertonut?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Minua nolotti tai hävetti
- Minua pelotti
- En halunnut kannella
- Asia oli liian hankala tai vaikea kerrottavaksi
- En uskonut, että kertomisesta on apua
- En uskonut, että ketään olisi kiinnostanut
- En halunnut vaivata tai huolestuttaa ketään
- En pitänyt asiaa tärkeänä tai vakavana
- En tiennyt kenelle kertoa
- Koin itse olevani syyllinen tapahtuneeseen
- Minulla oli aikaisempia huonoja kokemuksia kertomisesta
- Joku muu syy, mikä? _____

19. Mitä seuraavista seurauksista kokemillasi, tekemilläsi ja/tai näkemilläsi edellä kuvatuilla asioilla on ollut?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Tapahtuneesta tehtiin lastensuojeluilmoitus
- Tapahtuneesta tehtiin rikosilmoitus
- Uhria käytettiin sairaalassa tai lääkärin tarkistuksessa
- Tekijää käytettiin sairaalassa tai lääkärin tarkistuksessa
- Sijoitetun lapsen tai nuoren sijaishuoltopaikka vaihdettiin
- Tapahtunutta käsiteltiin aikuisten johdolla keskustelemalla
- Joku muu seuraus, mikä? _____
- Ei mitään seurauksia
- En osaa sanoa

20. Arvioi, kuinka paljon lapsuudenperheessä kohtaamasi vertaissuhdeväkivalta on sinuun vaikuttanut.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ei lainkaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin paljon

21. Haluatko jatkaa kyselyä?*

Kiitos, jos jaksat.

- Kyllä
- En

22. Missä näistä seuraavista tiloista tai paikoista tapahtuu omaan kokemukseesi perustuen eniten vertaissuhdeväkivaltaa sijaisperheessä?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Lapsen tai nuoren huoneessa
- Sijaisperheen yleisissä, avoimissa tiloissa, kuten keittiössä tai olohuoneessa
- Sijaisperheen wc:ssä, kylpyhuoneessa tai saunassa
- Sijaisperheen pihalla, pihapiirissä tai piharakennuksessa
- Sijaisperheen ulkopuolella
- Somessa tai muualla netissä
- Jossakin muualla, missä? _____
- En osaa sanoa

23. Mitkä näistä seuraavista yksilöllisistä tekijöistä vaikuttavat mielestäsi siihen, että lapsi tai nuori tekee vertaissuhdeväkivaltaa sijaisperheessä?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Halu kostaa
- Halu puolustautua
- Halu saada rahaa, tavaroita, päihteitä tai muita hyödykkeitä
- Yksinäisyys ja halu kuulua porukkaan
- Halu saada huomiota, arvostusta tai valtaa
- Halu herättää pelkoa muissa
- Ei haluaisi tehdä väkivaltaa, mutta yllytetään, painostetaan tai pakotetaan
- Kyvyttömyys hallita impulsseja ja käyttäytymistä
- Päihtymystila vaikuttaa väkivallan tekoihin
- Sairaus tai terveydentila vaikuttaa väkivallan tekoihin
- Empatiakyvyttömyys
- Sosiaalisten taitojen puute
- Omat traumat ja väkivaltakokemukset, joiden myötä alkaa käyttäytyä kaltoinkohtelijoidensa tavoin
- Ei ymmärrä tai koe tekevänsä väkivaltaa tai mitään väärää
- Joku muu syy, mikä? _____
- En osaa sanoa

24. Mitkä näistä seuraavista sijaisperheeseen tai sijaishuoltojärjestelmään liittyvistä tekijöistä vaikuttavat mielestäsi sijaisperheessä tapahtuvaan vertaissuhdeväkivaltaan?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Sijaisperheen koti on sokkeloinen tai monessa eri kerroksessa
- Sijaisperheen ilmapiiri on huono
- Sijaisperheessä on liian tiukka kuri
- Sijaisperheessä on liian vapaata
- Sijaisperheessä on ristiriitaiset säännöt
- Aikuiset eivät osaa tunnistaa tai puuttua vertaissuhdeväkivaltaan
- Aikuiset eivät välitä
- Sijaisperhe ei saa riittävästi tukea sosiaalityöntekijältä tai muilta ammattilaisilta
- Sijoitettu lapsi tai nuori ei saa riittävästi tukea sosiaalityöntekijältä tai muilta ammattilaisilta
- Sijaisperheessä on lasten ja nuorten kesken valta-asetelma
- Sijaisperhe ei vastaa lasten ja nuorten tuen tarpeita
- Sijoitetut lapset ja nuoret ovat tyytymättömiä sijaisperhettä kohtaan
- Sijaisperheen sukupuolijakauma, millainen? _____
- Sijaisperheen ikäjakauma, millainen? _____
- Joku muu tekijä, mikä? _____
- En osaa sanoa

25. Arvioi omaan kokemukseesi perustuen seuraavia sijaisperhettä koskevia väittämiä.

	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä
Sijaisperheemme on tarjonnut lapsille ja nuorille turvallisen kasvuympäristön	☐	☐	☐
Minun mielipidettäni on kysytty, kun perheeni on ryhtynyt sijaisperheeksi	☐	☐	☐
Minut on otettu hyvin huomioon, kun perheeseeni on sijoitettu lapsi tai nuori	☐	☐	☐
Sijaisperheessä minut on hyväksytty sellaisena kuin olen	☐	☐	☐
Sijaisperheessä minusta on välitetty	☐	☐	☐
Sijaisperheessä minua on kohdeltu tasavertaisesti suhteessa toisiin lapsiin ja nuoriin	☐	☐	☐
Sijaisperheessä olen kokenut vertaisuutta perheessä asuvien sijoitettujen lasten ja nuorten kanssa	☐	☐	☐
Sijaisperheessä olen pystynyt vaikuttamaan omaan arkeeni	☐	☐	☐
Sijaisperheessä olen tullut kuulluksi	☐	☐	☐
Sijaisperheessä minun tarpeisiini on vastattu	☐	☐	☐

26. Arvioi omaan kokemukseesi perustuen seuraavia vertaissuhdeväkivaltaa koskevia väittämiä.

	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä
Vertaissuhdeväkivalta on sijaisperheissä yleistä	☐	☐	☐
Sijaisperheen nuorimmat lapset kokevat vertaissuhdeväkivaltaa enemmän kuin sijaisperheen vanhimmat lapset	☐	☐	☐
Sijaisperheessä koettuun vertaissuhdeväkivaltaan saa riittävästi apua	☐	☐	☐
Sijaisperheessä tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta ja siihen puuttumisesta tarvitaan enemmän tietoa	☐	☐	☐

27. Miten sinun mielestäsi sijaisperheissä tapahtuvaa vertaissuhdeväkivaltaa voitaisiin ennaltaehkäistä?

28. Miten sinun mielestäsi aikuisten tulisi vertaissuhdeväkivaltilanteissa sijaisperheissä toimia? Mikä olisi tärkeintä?

29. Oletko kokenut vertaisuutta (samankaltaisuutta) lapsuudenperheessäsi asuvien sijoitettujen lasten ja nuorten kanssa? Missä asioissa olet kokenut heidän kanssaan vertaisuutta?

30. Tähän voit kirjoittaa halutessasi näkemyksiäsi sijaisperheissä tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta tai tästä kyselystä.

31. Mieti vielä lopuksi jotakin mukavaa hetkeä sijaissisaruiden ajalta. Millainen hetki oli? Mikä siitä teki mukavan?

32. Millainen kokemus kyselyyn vastaaminen oli?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Sain lisää tietoa ja ymmärrystä sijaisperheissä tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta
- Kysely sai oloni voimaantuneeksi, kun sain kertoa kokemuksistani ja pääsen vaikuttamaan asioihin
- Kysely sai oloni helpottuneeksi
- Kysely sai oloni ahdistuneeksi
- Kysely sai oloni surulliseksi
- Kysely sai oloni vihaiseksi
- Neutraali kokemus
- Muunlainen kokemus, millainen? _____
- En osaa sanoa

Seuraavalla sivulla pääset tallentamaan vastauksesi.

Paina lähetä-painiketta, niin vastaukset tallentuvat. Sen jälkeen sinut ohjataan kiitossivulle.

VERTAISSUHDEVÄKIVALTA SIAISHUOLLOSSA

Kysely sijaishuollon ammattilaisille ja toimijoille

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

MIKÄ ON TÄMÄN KYSELYN TARKOITUS?

Kysely on osa Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -kehittämishanketta. Lastensuojelun sijaishuollossa asuvat lapset ja nuoret voivat kokea monenlaista väkivaltaa. Yksi väkivallan muoto on vertaissuhdeväkivalta eli lasten ja nuorten keskinäinen väkivalta. Myös sijaisperheiden biologiset ja adoptoidut lapset voivat olla vertaissuhdeväkivallan osapuolina.

Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeessa kehitetään keinoja traumatietoiseen konfliktin käsittelyyn lastensuojelun sijaishuollossa tapahtuvaan vertaissuhdeväkivaltaan. Hankkeessa tuotetaan tilannekuva sijaishuollossa ilmenevästä vertaissuhdeväkivallasta sekä luodaan yhteistyössä kokemusasiantuntijoiden ja yhteistyökumppanien kanssa keinoja siihen puuttumiseksi ja sen ennaltaehkäisemiseksi. Hanke on kolmivuotinen (2023–2025).

Voit olla yhteydessä hankkeen työntekijöihin, jos sinulla on jotakin kysyttävää hankkeesta tai kyselystä. Ole yhteydessä myös, mikäli haluat tehdä yhteistyötä hankkeen kanssa ja olla mukana kehittämässä sijaishuoltoa turvallisemmaksi.

Yhteystiedot:

Johanna Barkman, 040 514 4855, johanna.barkman(at)pesapuu.fi

Eeva Mononen, 044 715 0222, eeva.mononen(at)pesapuu.fi

Lisätietoja hankkeesta löytyy myös Pesäpuu ry:n sivuilta.

KYSELYYN VASTAAMINEN

Kysely on tarkoitettu kaikille lastensuojelun sijaishuollossa eri työtehtävissä työskenteleville ammattilaisille ja muille toimijoille, kuten sijaisvanhemmille, perhekotien vanhemmille ja työntekijöille, lastensuojelulaitosten työntekijöille sekä sijaishuollon sosiaalityöntekijöille, ohjaajille ja johtaville työntekijöille.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja ehdottoman luottamuksellista. Sinulta ei kysytä nimeäsi tai muita henkilötietojasi. Ethän kerro vastauksissa sellaisia tietoja, joista sinut on mahdollista tunnistaa (kuten työpaikan nimi) tai tietoja, jotka ovat luonteeltaan arkaluonteisia (kuten lapsen tai nuoren terveydentilaan liittyvät tiedot). Kyselyn tietosuojaselosteeseen pääset tutustumaan tästä.

Kyselyssä on 27 kysymystä. Kyselyn alussa sinulta kysytään taustatietoja. Sen jälkeen kysytään sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta ja siihen puuttumisesta. Kyselyssä on sekä monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä.

Voit liikkua kyselylomakkeella edellinen- ja seuraava-painikkeita käyttämällä. Kyselylomake muistaa vastauksesi, jos palaat edellisiin kysymyksiin edellinen-painikkeen kautta. Tarvittaessa voit jättää kyselyn kesken, tallentaa ja jatkaa myöhemmin. Kyselyn vastaukset tallentuvat, kun painat viimeisellä sivulla olevaa lähetä-painiketta. Toivomme, että jaksat vastata kaikkiin kysymyksiin. Jokainen vastaus on todella tärkeä!

Kysely on auki 24.8.–31.12.2023.

MIHIN VASTAUKSIA KÄYTETÄÄN JA MITEN NIITÄ SÄILYTETÄÄN?

Kyselystä saatuja vastauksia käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Kyselystä saatuja vastauksia tullaan käyttämään hankkeessa laadittavissa materiaaleissa, julkaisuissa, työvälineissä ja oppimisympäristöissä.

Digitaalinen kyselyaineisto säilytetään Pesäpuu ry:n tietosuojatussa kansiossa, johon on pääsy ainoastaan Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen työntekijöillä sekä Webropolia eli kyselysovellusta hallinnoivalla Pesäpuu ry:n työntekijällä. Kyselystä saadut vastaukset ja muu materiaali tuhoetaan asianmukaisesti 31.12.2025 eli hankkeen loppuun mennessä. Jos sinulla on kysyttävää kyselyyn liittyvästä tietojen arkistoinnista, voit olla yhteydessä Pesäpuu ry:n toimistoon (p. 014 332 2500, toimisto(at)pesapuu.fi).

1. Suostumus *

Ymmärrän, että kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, ja että voin keskeyttää kyselyyn vastaamisen koska tahansa. Ymmärrän, että antamani tietoja käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti, eivätkä vastaukseni ole missään vaiheessa tunnistettavissa ja yksilöitävissä minuun.

Annan suostumukseni siihen, että vastauksiani käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Annan suostumukseni siihen, että vastauksiani käytetään hankkeen materiaaleissa, julkaisuissa, työvälineissä ja oppimisympäristöissä. Annan suostumukseni siihen, että vastauksistani voidaan tehdä sitaattinostoja materiaaleihin sekä hankkeen ja/tai Pesäpuu ry:n viestintä- ja/tai markkinointitarkoituksiin.

- Kyllä
 En

2. Mikä on sukupuolesi? *

- Nainen
 Mies
 Muu
 En halua kertoa

3. Minkä ikäinen olet?*

- 18–25 vuotta 26–35 vuotta 36–45 vuotta
 46–55 vuotta 56–65 vuotta Yli 65 vuotta

4. Mikä on koulutuksesi?*

☐ Sosionomi (AMK) tai aiempi opistotason tutkinto	☐ Sosiaalityöntekijä
☐ Sosionomi (YAMK)	☐ Toimintaterapeutti
☐ Sairaanhoidaja (AMK) tai aiempi opistotason tutkinto	☐ Psykoterapeutti
☐ Sairaanhoidaja (YAMK)	☐ Psykologi
☐ Nuoriso-ohjaaja	☐ Lääkäri
☐ Lastenohjaaja	☐ Muu sosiaali-, terveys-, kasvatustai nuorisotalon tutkinto
☐ Lähihoitaja	☐ Muu kuin sosiaali-, terveys-, kasvatustai nuorisotalon tutkinto
☐ Yhteisöpedagogi (AMK)	☐ Opiskelija
☐ Yhteisöpedagogi (YAMK)	☐ Joku muu, mikä? _____
☐ Kuntoutuksen ohjaaja (AMK)	
☐ Kuntoutuksen ohjaaja (YAMK)	

5. Mikä on nykyinen tehtäväsi?*

Valitse yksi vaihtoehto sen mukaan, mikä on pääasiallinen tehtäväsi.

- Sijaisvanhempi
- Sijaisvanhempien sijainen tai lomittaja
- Ammatillisen perhekodin vanhempi
- Ammatillisen perhekodin ohjaaja tai hoitaja
- Lastensuojelulaitoksen ohjaaja tai hoitaja
- Lastensuojelulaitoksen vastaava ohjaaja tai tiimivastaava
- Lastensuojelulaitoksen johtaja
- Lastensuojelulaitoksen muu kasvatus- ja hoitohenkilöstöön kuuluva työntekijä
- Lastensuojelulaitoksen hallinnosta, kehittämisestä, laadusta tms. vastaava työntekijä
- Sijoitetun lapsen tai nuoren asioista vastaava sosiaalityöntekijä hyvinvointialueella tai Helsingissä
- Johtava sosiaalityöntekijä hyvinvointialueella tai Helsingissä
- Ohjaaja hyvinvointialueella tai Helsingissä
- Sijaishuollon järjestämisestä, koordinoimisesta, valvonnasta tms. vastaava työntekijä
- Sijaisperheiden rekrytoimisesta, valmentamisesta, kouluttamisesta, tukemisesta tms. vastaava työntekijä
- Joku muu, mikä? _____

6. Kuka on työnantajasi?*

- Hyvinvointialue tai Helsingin kaupunki
- Kunta
- Valtio
- Yksityinen yritys
- Järjestö, yhdistys tai säätiö
- Joku muu, mikä? _____

7. Kuinka kauan olet työskennellyt yhteensä lastensuojelun sijaishuoltoon liittyvissä tehtävissä?*

- Alle vuoden
- 1–5 vuotta
- 6–10 vuotta
- 11–15 vuotta
- 16–20 vuotta
- Yli 20 vuotta

Seuraavat kysymykset koskevat nykyisessä tehtävässäsi näkemiäsi tai muulla tavalla tietoosi tulleita tilanteita, joissa joku sijaishuoltopaikassa asuva lapsi tai nuori on tehnyt väkivaltaa toista samassa sijaishuoltopaikassa asuvaa lasta tai nuorta kohtaan. Tässä kyselyssä käytämme tästä termiä **vertaissuhdeväkivalta**.

Vertaissuhdeväkivallan osapuoli voi olla kuka tahansa samassa sijaishuoltopaikassa asuva alle 18-vuotias lapsi tai nuori, myös tekijän sisarus tai sijaisperheen biologinen tai adoptoitu lapsi tai nuori.

Samalla sijaishuoltopaikalla tarkoitetaan tietyn sijaishuoltoyksikön lisäksi samassa rakennuksessa tai pihapiirissä olevia muita yksiköitä ja osastoja.

8. Oletko nykyisessä tehtävässäsi nähnyt tai muuten sanut tietää, että sijaishuoltopaikassa asuva lapsi tai nuori on tehnyt jollekin toiselle samassa sijaishuoltopaikassa asuvalle lapselle tai nuorelle joskus seuraavia asioita?

HENKINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Uhkaillut tai pelotellut	☐	☐	☐
Nimitellyt tai haukkunut	☐	☐	☐
Jättänyt porukan ulkopuolelle tai huomiotta	☐	☐	☐
Juoruillut tai levittänyt valheita	☐	☐	☐
Nöyryyttänyt tai nolannut	☐	☐	☐
Syrjinyt erilaisuuteen liittyen	☐	☐	☐
Painostanut tai pakottanut käyttämään päihteitä	☐	☐	☐
Painostanut tai pakottanut tekemään jotakin mitä ei haluaisi tehdä	☐	☐	☐

FYYSINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Satuttanut teräseella tai muulla aseella	☐	☐	☐
Potkinut tai lyönyt	☐	☐	☐
Ravistellut, tukistanut tai töninyt	☐	☐	☐
Varastanut rahaa tai tavaroita	☐	☐	☐
Rikkonut henkilökohtaisia tavaroita	☐	☐	☐
Heittänyt tavaroita toista päin	☐	☐	☐
Sulkenut tai lukinnut johonkin tilaan tai estänyt liikkumasta	☐	☐	☐

DIGITAALINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Loukannut somessa tai muualla netissä	☐	☐	☐
Julkaissut toisesta otettuja kuvia tai videoita ilman lupaa	☐	☐	☐
Läettänyt viestejä toisen nimissä	☐	☐	☐
Kiristänyt toisesta otetuilla kuvilla tai videoilla	☐	☐	☐
Näyttänyt tai lähettänyt väkivaltaisia ja ahdistavia kuvia tai videoita	☐	☐	☐
Näyttänyt tai lähettänyt seksuaalisävytteisiä ja ahdistavia kuvia tai videoita	☐	☐	☐

SEKSUAALINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Viestitellyt, ehdotellut tai ahdistellut seksuaalisesti häiritsevästi	☐	☐	☐
Tarjonnut rahaa tai hyödykkeitä (esim. päihteitä) seksiä vastaan	☐	☐	☐
Kosketellut väkisin intiimialueilta	☐	☐	☐
Painostanut tai pakottanut yhdyntään tai muunlaiseen seksiin	☐	☐	☐

MUU	Ei koskaan	Joskus	Usein
Tehnyt jotakin muuta väkivaltaa, mitä?	☐	☐	☐

Jos vastasit kaikkiin edellisen kysymyksen kohtiin "ei koskaan", siirry kysymykseen 14.

15. Missä näistä seuraavista tiloista tai paikoista tapahtuu omaan kokemukseesi perustuen eniten vertaissuhdeväkivaltaa sijaishuollossa?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Lapsen tai nuoren huoneessa
- Sijaishuoltoapaikan yleisissä, avoimissa tiloissa, kuten keittiössä tai olohuoneessa
- Sijaishuoltoapaikan wc:ssä, kylpyhuoneessa tai saunassa
- Sijaishuoltoapaikan pihalla, pihapiirissä tai piharakennuksessa
- Laitoksen koulurakennuksessa tai koulunkäyntiin varatussa tilassa
- Sijaishuoltoapaikan ulkopuolella
- Somessa tai muualla netissä
- Jossakin muualla, missä? _____
- En osaa sanoa

16. Mitkä näistä seuraavista yksilöllisistä tekijöistä vaikuttavat mielestäsi siihen, että lapsi tai nuori tekee vertaissuhdeväkivaltaa sijaishuollossa?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Halu kostaa
- Halu puolustautua
- Halu saada rahaa, tavaroita, päihteitä tai muita hyödykkeitä
- Yksinäisyys ja halu kuulua porukkaan
- Halu saada huomiota, arvostusta tai valtaa
- Halu herättää pelkoa muissa
- Ei haluaisi tehdä väkivaltaa, mutta yllytetään, painostetaan tai pakotetaan
- Kyvyttömyys hallita impulsseja ja käyttäytymistä
- Päihtymystila vaikuttaa väkivallan tekoihin
- Sairaus tai terveydentila vaikuttaa väkivallan tekoihin
- Empatiakyvyttömyys
- Sosiaalisten taitojen puute
- Omat traumat ja väkivaltakokemukset, joiden myötä alkaa käyttäytyä kaltoinkohtelijoidensa tavoin
- Ei ymmärrä tai koe tekevänsä väkivaltaa tai mitään väärää
- Joku muu syy, mikä? _____
- En osaa sanoa

17. Mitkä näistä seuraavista sijaishuoltopaikkaan tai sijaishuoltojärjestelmään liittyvistä tekijöistä vaikuttavat mielestäsi sijaishuollossa tapahtuvaan vertaissuhdeväkivaltaan?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Sijaishuoltopaikka on sokkeloinen tai monessa eri kerroksessa
- Sijaishuoltopaikan ilmapiiri on huono
- Sijaishuoltopaikassa on liian tiukka kuri
- Sijaishuoltopaikassa on liian vapaata
- Sijaishuoltopaikassa on ristiriitaiset säännöt
- Aikuiset eivät osaa tunnistaa tai puuttua vertaissuhdeväkivaltaan
- Aikuiset eivät välitä
- Aikuisten vaihtuvuus on liian suurta, jatkuvat sijaiset, pysyvien aikuisten puute
- Sijaisperhe ei saa riittävää tukea sosiaalityöntekijältä tai muilta ammattilaisilta
- Sijoitettu lapsi tai nuori ei saa riittävää tukea sosiaalityöntekijältä tai muilta ammattilaisilta
- Sijaishuoltopaikassa on lasten ja nuorten kesken valta-asetelma
- Sijaishuoltopaikka ei vastaa lasten ja nuorten tuen tarpeita
- Lapset ja nuoret ovat tyytymättömiä sijaishuoltopaikkaa kohtaan
- Sijaishuoltopaikan sukupuolijakauma, millainen? _____
- Sijaishuoltopaikan ikäjakauma, millainen? _____
- Joku muu tekijä, mikä? _____
- En osaa sanoa

18. Arvioi, miten hyvin osaat tunnistaa erilaisia vertaissuhdeväkivallan muotoja.

	Erittäin huonosti	Huonosti	Ei hyvin eikä huonosti	Hyvin	Erittäin hyvin
Osaan tunnistaa sijaishuollossa tapahtuvaa fyysistä vertaissuhdeväkivaltaa	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan tunnistaa sijaishuollossa tapahtuvaa henkistä vertaissuhdeväkivaltaa	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan tunnistaa sijaishuollossa tapahtuvaa digitaalista vertaissuhdeväkivaltaa	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan tunnistaa sijaishuollossa tapahtuvaa seksuaalista vertaissuhdeväkivaltaa	☐	☐	☐	☐	☐

19. Arvioi, miten hyvin osaat puuttua erilaisiin vertaissuhdeväkivallan muotoihin.

	Erittäin huonosti	Huonosti	Ei hyvin eikä huonosti	Hyvin	Erittäin hyvin
Osaan puuttua sijaishuollossa tapahtuvaan fyysiseen vertaissuhdeväkivaltaan	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan puuttua sijaishuollossa tapahtuvaan henkiseen vertaissuhdeväkivaltaan	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan puuttua sijaishuollossa tapahtuvaan digitaaliseen vertaissuhdeväkivaltaan	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan puuttua sijaishuollossa tapahtuvaan seksuaaliseen vertaissuhdeväkivaltaan	☐	☐	☐	☐	☐

20. Arvioi omaan kokemukseesi perustuen seuraavia sijaishuoltoa koskevia väittämiä.

	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä
Sijaishuolto tarjoaa lapsille ja nuorille turvallisen kasvuympäristön	☐	☐	☐
Lapset ja nuoret ottavat uutena sijaishuoltopaikkaan tulevat lapset ja nuoret hyvin vastaan	☐	☐	☐
Aikuiset ottavat uutena sijaishuoltopaikkaan tulevat lapset ja nuoret hyvin vastaan	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret hyväksytään sellaisina kuin he ovat	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapsista ja nuorista välitetään	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapsia ja nuoria kohdellaan tasavertaisesti suhteessa toisiin lapsiin ja nuoriin	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret kokevat vertaisuutta samassa sijaishuoltopaikassa asuvien lasten ja nuorten kanssa	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret pystyvät vaikuttamaan omaan arkeensa	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret tulevat kuulluksi	☐	☐	☐
Sijaishuolto vastaa lasten ja nuorten tarpeisiin	☐	☐	☐

21. Arvioi omaan kokemukseesi perustuen seuraavia vertaissuhdeväkivaltaa koskevia väittämiä.

	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä
Vertaissuhdeväkivalta on sijaishuollossa yleistä	☐	☐	☐
Sijaishuoltopaikan nuorimmat lapset kokevat vertaissuhdeväkivaltaa enemmän kuin sijaishuoltopaikan vanhimmat lapset	☐	☐	☐
Sijaishuollossa koettuun vertaissuhdeväkivaltaan saa riittävästi apua	☐	☐	☐
Sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta ja siihen puuttumisesta tarvitaan enemmän tietoa	☐	☐	☐

22. Millaiset tilanteet tai tapahtumat sijaishuollossa johtavat mielestäsi vertaissuhdeväkivaltaan?

23. Miten sinun mielestäsi sijaishuollossa tapahtuvaa vertaissuhdeväkivaltaa voitaisiin ennaltaehkäistä?

**24. Miten sinun mielestäsi aikuisten tulisi vertaissuhdeväkivaltilanteissa sijaishuollossa toimia?
Mikä olisi tärkeintä?**

**25. Millaiset ratkaisukeinot toimivat sijaishuollossa tapahtuvaan vertaissuhdeväkivaltaan?
Mikä olisi tärkeintä?**

26. Millaista tietoa ja osaamista tarvitaan lisää, jotta vertaissuhdeväkivaltaan voitaisiin sijaishuollossa paremmin puuttua? Mikä olisi tärkeintä?

27. Tähän voit kirjoittaa halutessasi näkemyksiäsi sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta tai tästä kyselystä.

Paina lähetä-nappulaa, nin vastaukset tallentuvat. Sen jälkeen sinut ohjataan kiitossivulle.

VERTAISSUHDEVÄKIVALTA SIAISHUOLLOSSA

Kysely muille ammattilaisille

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

MIKÄ ON TÄMÄN KYSELYN TARKOITUS?

Kysely on osa Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -kehittämishanketta. Lastensuojelun sijaishuollossa asuvat lapset ja nuoret voivat kokea monenlaista väkivaltaa. Yksi väkivallan muoto on vertaissuhdeväkivalta eli lasten ja nuorten keskinäinen väkivalta. Myös sijaisperheiden biologiset ja adoptoidut lapset voivat olla vertaissuhdeväkivallan osapuolina.

Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeessa kehitetään keinoja traumatietoiseen konfliktin käsittelyyn lastensuojelun sijaishuollossa tapahtuvaan vertaissuhdeväkivaltaan. Hankkeessa tuotetaan tilannekuva sijaishuollossa ilmenevästä vertaissuhdeväkivallasta sekä luodaan yhteistyössä kokemusasiantuntijoiden ja yhteistyökumppanien kanssa keinoja siihen puuttumiseksi ja sen ennaltaehkäisemiseksi. Hanke on kolmivuotinen (2023–2025).

Voit olla yhteydessä hankkeen työntekijöihin, jos sinulla on jotakin kysyttävää hankkeesta tai kyselystä. Ole yhteydessä myös, mikäli haluat tehdä yhteistyötä hankkeen kanssa ja olla mukana kehittämässä sijaishuoltoa turvallisemmaksi.

Yhteystiedot:

Johanna Barkman, 040 514 4855, johanna.barkman(at)pesapuu.fi

Eeva Mononen, 044 715 0222, eeva.mononen(at)pesapuu.fi

Lisätietoja hankkeesta löytyy myös Pesäpuu ry:n sivuilta.

KYSELYYN VASTAAMINEN

Kysely on tarkoitettu kaikille ammattilaisille, jotka työnsä kautta ovat jollakin tavalla kosketuksissa lastensuojelun sijaishuollossa tapahtuvan vertaissuhdeväkivallan ilmiön kanssa, pois lukien sijaishuollossa työskentelevät ammattilaiset ja toimijat, joille on oma kyselylomakkeensa.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja ehdottoman luottamuksellista. Sinulta ei kysytä nimeäsi tai muita henkilötietojasi. Ethän kerro vastauksissa sellaisia tietoja, joista sinut mahdollista tunnistaa (kuten työpaikan nimi) tai tietoja, jotka ovat luonteeltaan arkaluonteisia (kuten lapsen tai nuoren terveydentilaan liittyvät tiedot). Tietosuojaselosteeseen pääset tutustuman tästä.

Kyselyssä on 27 kysymystä. Kyselyn alussa sinulta kysytään taustatietoja. Sen jälkeen kysytään sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta ja siihen puuttumisesta. Kyselyssä on sekä monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä.

Voit liikkua kyselylomakkeella edellinen- ja seuraava-painikkeita käyttämällä. Kyselylomake muistaa vastauksesi, jos palaat edellisiin kysymyksiin painikkeen kautta. Tarvittaessa voit jättää kyselyn kesken, tallentaa ja jatkaa myöhemmin. Kyselyn vastaukset tallentuvat, kun painat viimeisellä sivulla olevaa lähetä-painiketta. Toivomme, että jaksat vastata kaikkiin kysymyksiin. Jokainen vastaus on todella tärkeä!

Kysely on auki 24.8.–31.12.2023.

MIHIN VASTAUKSIA KÄYTETÄÄN JA MITEN NIITÄ SÄILYTETÄÄN?

Kyselystä saatuja vastauksia käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Kyselystä saatuja vastauksia tullaan käyttämään hankkeessa laadittavissa materiaaleissa, julkaisuissa, työvälaineissa ja oppimisympäristöissä.

Digitaalinen kyselyaineisto säilytetään Pesäpuu ry:n tietosuojatussa kansiossa, johon on pääsy ainoastaan Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen työntekijöillä sekä Webropolia eli kyselysovellusta hallinnoivalla Pesäpuu ry:n työntekijällä. Kyselystä saadut vastaukset ja muu materiaali tuhotaan asianmukaisesti 31.12.2025 eli hankkeen loppuun mennessä. Jos sinulla on kysyttävää kyselyyn liittyvästä tietojen arkistoinnista, voit olla yhteydessä Pesäpuu ry:n toimistoon (p. 014 332 2500, toimisto(at)pesapuu.fi).

1. Suostumus *

Ymmärrän, että kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, ja että voin keskeyttää kyselyyn vastaamisen koska tahansa. Ymmärrän, että antamani tietoja käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti, eivätkä vastaukseni ole missään vaiheessa tunnistettavissa ja yksilöitävissä minuun.

Annan suostumukseni siihen, että vastauksiani käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Annan suostumukseni siihen, että vastauksiani käytetään hankkeen materiaaleissa, julkaisuissa, työvälaineissa ja oppimisympäristöissä. Annan suostumukseni siihen, että vastauksistani voidaan tehdä sitaattinostoja materiaaleihin sekä hankkeen ja/tai Pesäpuu ry:n viestintä- ja/tai markkinointitarkoituksiin.

- Kyllä
 En

2. Mikä on sukupuolesi? *

- Nainen
 Mies
 Muu
 En halua kertoa

3. Minkä ikäinen olet?*

- 18–25 vuotta 26–35 vuotta 36–45 vuotta
 46–55 vuotta 56–65 vuotta Yli 65 vuotta

4. Mille alalle nykyinen tehtäväsi sijoittuu?*

- Terveystieteiden tutkimus
 Sosiaalihuolto
 Nuorisotyö
 Poliisi
 Koulu
 Rikosseuraamuslaitos
 Tutkimus ja/tai kehittäminen
 Kunnallis-, hyvinvointialue- tai valtionhallinto
 Joku muu, mikä? _____

5. Mikä on tämän hetkinen ammattinimikkeesi?*

6. Kuka on työnantajasi?*

- Hyvinvointialue tai Helsingin kaupunki
- Kunta
- Valtio
- Yksityinen yritys
- Järjestö, yhdistys tai säätiö
- Joku muu, mikä? _____

7. Kuinka kauan olet työskennellyt nykyisessä tai nykyisen kaltaisissa tehtävissä?*

- Alle vuoden
- 1–5 vuotta
- 6–10 vuotta
- 11–15 vuotta
- 16–20 vuotta
- 20 vuotta tai enemmän

Seuraavat kysymykset koskevat nykyisessä tehtävässäsi näkemiäsi tai muulla tavalla tietoosi tulleita tilanteita, joissa joku sijaishuoltopaikassa asuva lapsi tai nuori on tehnyt väkivaltaa toista samassa sijaishuoltopaikassa asuvaa lasta tai nuorta kohtaan. Tässä kyselyssä käytämme tästä termiä **vertaissuhdeväkivalta**.

Vertaissuhdeväkivallan osapuoli voi olla kuka tahansa samassa sijaishuoltopaikassa asuva alle 18-vuotias lapsi tai nuori, myös tekijän sisarus tai sijaisperheen biologinen tai adoptoitu lapsi tai nuori.

Samalla sijaishuoltopaikalla tarkoitetaan tietyn sijaishuoltoyksikön lisäksi samassa rakennuksessa tai pihapiirissä olevia muita yksiköitä ja osastoja.

8. Oletko nykyisessä tehtävässäsi nähnyt tai muuten sanut tietää, että sijaishuoltopaikassa asuva lapsi tai nuori on tehnyt jollekin toiselle samassa sijaishuoltopaikassa asuvalle lapselle tai nuorelle joskus seuraavia asioita?

HENKINEN VERTAISUHDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Uhkaillut tai pelotellut	☐	☐	☐
Nimitellyt tai haukkunut	☐	☐	☐
Jättänyt porukan ulkopuolelle tai huomiotta	☐	☐	☐
Juoruillut tai levittänyt valheita	☐	☐	☐
Nöyryyttänyt tai nolannut	☐	☐	☐
Syrjinyt erilaisuuteen liittyen	☐	☐	☐
Painostanut tai pakottanut käyttämään päihteitä	☐	☐	☐
Painostanut tai pakottanut tekemään jotakin mitä ei haluaisi tehdä	☐	☐	☐

FYYSINEN VERTAISUHDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Satuttanut teräaseella tai muulla aseella	☐	☐	☐
Potkinut tai lyönyt	☐	☐	☐
Ravistellut, tukistanut tai töninyt	☐	☐	☐
Varastanut rahaa tai tavaroita	☐	☐	☐
Rikkonut henkilökohtaisia tavaroita	☐	☐	☐
Heittänyt tavaroita toista päin	☐	☐	☐
Sulkenut tai lukinnut johonkin tilaan tai estänyt liikkumasta	☐	☐	☐

DIGITAALINEN VERTAISUHDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Loukannut somessa tai muualla netissä	☐	☐	☐
Julkaissut toisesta otettuja kuvia tai videoita ilman lupaa	☐	☐	☐
Lähtettänyt viestejä toisen nimissä	☐	☐	☐
Kiristänyt toisesta otetuilla kuvilla tai videoilla	☐	☐	☐
Näyttänyt tai lähettänyt väkivaltaisia ja ahdistavia kuvia tai videoita	☐	☐	☐
Näyttänyt tai lähettänyt seksuaalisävytteisiä ja ahdistavia kuvia tai videoita	☐	☐	☐

SEKSUAALINEN VERTAISUHDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Viestitellyt, ehdotellut tai ahdistellut seksuaalisesti häiritsevästi	☐	☐	☐
Tarjonnut rahaa tai hyödykkeitä (esim. päihteitä) seksiä vastaan	☐	☐	☐
Kosketellut väkisin intiimialueilta	☐	☐	☐
Painostanut tai pakottanut yhdyntään tai muunlaiseen seksiin	☐	☐	☐

MUU	Ei koskaan	Joskus	Usein
Tehnyt jotakin muuta väkivaltaa, mitä?	☐	☐	☐

Jos vastasit kaikkiin edellisen kysymyksen kohtiin ”ei koskaan”, siirry kysymykseen 14.

9. Missä sijaishuoltopaikoissa tietosi tulleet edellä kuvatut asiat ovat tapahtuneet?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja. Vastaa sen mukaan, mihin sijaishuollon muotoon kyseiset lapset tai nuoret olivat tekohetkellä sijoitettuna.

- Läheissijaisperheessä
- Sijaisperheessä
- Perhekodissa
- Vastaanottoyksikössä, lastenkodissa, nuorisokodissa tai pienryhmäkodissa
- Koulukodissa

10. Kuka on ollut tekijänä tietosi tulleissa edellä kuvatuissa asioissa?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Sijoitettu lapsi tai nuori, muu kuin uhrin sisarus
- Sijoitettu lapsi tai nuori, uhrin sisarus
- Sijaisperheen biologinen tai adoptoitu lapsi tai nuori

11. Kuka on ollut kohteena tietosi tulleissa edellä kuvatuissa asioissa?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Sijoitettu lapsi tai nuori, muu kuin uhrin sisarus
- Sijoitettu lapsi tai nuori, uhrin sisarus
- Sijaisperheen biologinen tai adoptoitu lapsi tai nuori

12. Onko sijaishuollossa vertaissuhdeväkivallan kohteeksi joutunut lapsi tai nuori kertonut sinulle joskus henkilökohtaisesti kokemastaan?

- Kyllä
- Ei

13. Mitä seuraavista seurauksista tietosi tulleilla edellä kuvatuilla asioilla on ollut?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Tapahtuneesta tehtiin lastensuojeluilmoitus
- Tapahtuneesta tehtiin rikosilmoitus
- Uhrin käytettiin sairaalassa tai lääkärin tarkistuksessa
- Tekijää käytettiin sairaalassa tai lääkärin tarkistuksessa
- Uhrin sijaishuoltopaikka vaihdettiin
- Tekijän sijaishuoltopaikka vaihdettiin
- Tapahtunutta käsiteltiin aikuisten johdolla keskustelemalla
- Joku muu seuraus, mikä? _____
- Ei mitään seurauksia
- En osaa sanoa

14. Arvioi, kuinka paljon sijaishuollossa tapahtuva vertaissuhdeväkivalta vaikuttaa sitä kohtaaviin lapsiin ja nuoriin.

Ei lainkaan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Erittäin paljon

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

15. Missä näistä seuraavista tiloista tai paikoista tapahtuu omaan kokemukseesi perustuen eniten vertaissuhdeväkivaltaa sijaishuollossa?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Lapsen tai nuoren huoneessa
- Sijaishuolto paikan yleisissä, avoimissa tiloissa, kuten keittiössä tai olohuoneessa
- Sijaishuolto paikan wc:ssä, kylpyhuoneessa tai saunassa
- Sijaishuolto paikan pihalla, pihapiirissä tai piharakennuksessa
- Laitoksen koulurakennuksessa tai koulunkäyntiin varatussa tilassa
- Sijaishuolto paikan ulkopuolella
- Somessa tai muualla netissä
- Jossakin muualla, missä? _____
- En osaa sanoa

16. Mitkä näistä seuraavista yksilöllisistä tekijöistä vaikuttavat mielestäsi siihen, että lapsi tai nuori tekee vertaissuhdeväkivaltaa sijaishuollossa?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Halu kostaa
- Halu puolustautua
- Halu saada rahaa, tavaroita, päihteitä tai muita hyödykkeitä
- Yksinäisyys ja halu kuulua porukkaan
- Halu saada huomiota, arvostusta tai valtaa
- Halu herättää pelkoa muissa
- Ei haluaisi tehdä väkivaltaa, mutta yllytetään, painostetaan tai pakotetaan
- Kyvyttömyys hallita impulsseja ja käyttäytymistä
- Päihtymystila vaikuttaa väkivallan tekoihin
- Sairaus tai terveydentila vaikuttaa väkivallan tekoihin
- Empatiakyvyttömyys
- Sosiaalisten taitojen puute
- Omat traumat ja väkivaltakokemukset, joiden myötä alkaa käyttäytyä kaltoinkohtelijoidensa tavoin
- Ei ymmärrä tai koe tekevänsä väkivaltaa tai mitään väärää
- Joku muu syy, mikä? _____
- En osaa sanoa

17. Mitkä näistä seuraavista sijaishuoltopaikkaan tai sijaishuoltojärjestelmään liittyvistä tekijöistä vaikuttavat mielestäsi sijaishuollossa tapahtuvaan vertaissuhdeväkivaltaan?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Sijaishuoltopaikka on sokkeloinen tai monessa eri kerroksessa
- Sijaishuoltopaikan ilmapiiri on huono
- Sijaishuoltopaikassa on liian tiukka kuri
- Sijaishuoltopaikassa on liian vapaata
- Sijaishuoltopaikassa on ristiriitaiset säännöt
- Aikuiset eivät osaa tunnistaa tai puuttua vertaissuhdeväkivaltaan
- Aikuiset eivät välitä
- Aikuisten vaihtuvuus on liian suurta, jatkuvat sijaiset, pysyvien aikuisten puute
- Sijaisperhe ei saa riittävästi tukea sosiaalityöntekijältä tai muilta ammattilaisilta
- Sijoitettu lapsi tai nuori ei saa riittävästi tukea sosiaalityöntekijältä tai muilta ammattilaisilta
- Sijaishuoltopaikassa on lasten ja nuorten kesken valta-asetelma
- Sijaishuoltopaikka ei vastaa lasten ja nuorten tuen tarpeita
- Lapset ja nuoret ovat tyytymättömiä sijaishuoltopaikkaa kohtaan
- Sijaisperheen sukupuolijakauma, millainen? _____
- Sijaisperheen ikäjakauma, millainen? _____
- Joku muu tekijä, mikä? _____
- En osaa sanoa

18. Arvioi, miten hyvin osaat tunnistaa erilaisia vertaissuhdeväkivallan muotoja.

	Erittäin huonosti	Huonosti	Ei hyvin eikä huonosti	Hyvin	Erittäin hyvin
Osaan tunnistaa sijaishuollossa tapahtuvaa fyysistä vertaissuhdeväkivaltaa	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan tunnistaa sijaishuollossa tapahtuvaa henkistä vertaissuhdeväkivaltaa	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan tunnistaa sijaishuollossa tapahtuvaa digitaalista vertaissuhdeväkivaltaa	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan tunnistaa sijaishuollossa tapahtuvaa seksuaalista vertaissuhdeväkivaltaa	☐	☐	☐	☐	☐

19. Arvioi, miten hyvin osaat puuttua erilaisiin vertaissuhdeväkivallan muotoihin.

	Erittäin huonosti	Huonosti	Ei hyvin eikä huonosti	Hyvin	Erittäin hyvin
Osaan puuttua sijaishuollossa tapahtuvaan fyysiseen vertaissuhdeväkivaltaan	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan puuttua sijaishuollossa tapahtuvaan henkiseen vertaissuhdeväkivaltaan	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan puuttua sijaishuollossa tapahtuvaan digitaaliseen vertaissuhdeväkivaltaan	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan puuttua sijaishuollossa tapahtuvaan seksuaaliseen vertaissuhdeväkivaltaan	☐	☐	☐	☐	☐

20. Arvioi omaan kokemukseesi perustuen seuraavia sijaishuoltoa koskevia väittämiä.

	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä
Sijaishuolto tarjoaa lapsille ja nuorille turvallisen kasvuympäristön	☐	☐	☐
Lapset ja nuoret ottavat uutena sijaishuoltopaikkaan tulevat lapset ja nuoret hyvin vastaan	☐	☐	☐
Aikuiset ottavat uutena sijaishuoltopaikkaan tulevat lapset ja nuoret hyvin vastaan	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret hyväksytään sellaisina kuin he ovat	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapsista ja nuorista välitetään	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapsia ja nuoria kohdellaan tasavertaisesti suhteessa toisiin lapsiin ja nuoriin	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret kokevat vertaisuutta samassa sijaishuoltopaikassa asuvien lasten ja nuorten kanssa	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret pystyvät vaikuttamaan omaan arkeensa	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret tulevat kuulluksi	☐	☐	☐
Sijaishuolto vastaa lasten ja nuorten tarpeisiin	☐	☐	☐

21. Arvioi omaan kokemukseesi perustuen seuraavia vertaissuhdeväkivaltaa koskevia väittämiä.

	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä
Vertaissuhdeväkivalta on sijaishuollossa yleistä	☐	☐	☐
Sijaishuoltopaikan nuorimmat lapset kokevat vertaissuhdeväkivaltaa enemmän kuin sijaishuoltopaikan vanhimmat lapset	☐	☐	☐
Sijaishuollossa koettuun vertaissuhdeväkivaltaan saa riittävästi apua	☐	☐	☐
Sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta ja siihen puuttumisesta tarvitaan enemmän tietoa	☐	☐	☐

22. Millaiset tilanteet tai tapahtumat sijaishuollossa johtavat mielestäsi vertaissuhdeväkivaltaan?

23. Miten sinun mielestäsi sijaishuollossa tapahtuvaa vertaissuhdeväkivaltaa voitaisiin ennaltaehkäistä?

**24. Miten sinun mielestäsi aikuisten tulisi vertaissuhdeväkivaltilanteissa sijaishuollossa toimia?
Mikä olisi tärkeintä?**

**25. Millaiset ratkaisukeinot toimivat sijaishuollossa tapahtuvaan vertaissuhdeväkivaltaan?
Mikä olisi tärkeintä?**

26. Millaista tietoa ja osaamista tarvitaan lisää, jotta vertaissuhdeväkivaltaan voitaisiin sijaishuollossa paremmin puuttua? Mikä olisi tärkeintä?

27. Tähän voit kirjoittaa halutessasi näkemyksiäsi sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta tai tästä kyselystä.

Paina lähetä-nappulaa, niin vastaukset tallentuvat. Sen jälkeen sinut ohjataan kiitossivulle.

VERTAISSUHDEVÄKIVALTA SIAISHUOLLOSSA

Kysely sijaishuollossa asuvien ja asuneiden lasten ja nuorten läheisille

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

MIKÄ ON TÄMÄN KYSELYN TARKOITUS?

Kysely on osa Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -kehittämishanketta. **Lastensuojelun sijaishuollossa asuvat lapset ja nuoret voivat kokea monenlaista väkivaltaa. Yksi väkivallan muoto on vertaissuhdeväkivalta eli lasten ja nuorten keskinäinen väkivalta. Vastaamalla tähän kyselyyn autat ammattilaisia ymmärtämään, millaista vertaissuhdeväkivalta sijaishuollossa on.** Vastaukset ovat tärkeitä, kun hankkeessa luodaan keinoja vertaissuhdeväkivaltaan puuttumiseksi ja sen ennaltaehkäisemiseksi.

Jos kyselyyn vastaaminen tuntuu sinusta hankalalta, mutta haluaisit esimerkiksi haastattelun muodossa kertoa kokemuksistasi ja näkemysistäsi sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta, ole rohkeasti yhteydessä hankkeen työntekijöihin. Ole yhteydessä myös, jos sinulla on jotakin kysyttävää, tai jos haluat olla muilla tavoin mukana hankkeessa. Voit olla yhteydessä soittamalla tai lähettämällä tekstiviestin, WhatsApp-viestin tai sähköpostia.

Yhteystiedot:

Johanna Barkman, 040 514 4855, johanna.barkman(at)pesapuu.fi

Eeva Mononen, 044 715 0222, eeva.mononen(at)pesapuu.fi

Lisätietoja hankkeesta löytyy myös Pesäpuu ry:n sivuilta.

KYSELYYN VASTAAMINEN

Kysely on tarkoitettu kaikille lastensuojelun sijaishuollossa asuvien ja asuneiden lasten ja nuorten läheisille, kuten vanhemmille, isovanhemmille, sisaruksille ja muille sukulaisille, jotka ovat täyttäneet vähintään 15 vuotta.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja ehdottoman luottamuksellista. Sinulta ei kysytä nimeäsi tai muita henkilötietojasi. Ethän kerro vastauksissa sellaisia tietoja, joista sinut tai läheisesti on mahdollista tunnistaa (kuten lapsen tai nuoren sijaishuolto paikan nimi) tai tietoja, jotka ovat luonteeltaan arkaluonteisia (kuten lapsen tai nuoren terveydentilaan liittyvät tiedot). Tietosuojaselosteeseen pääset tutustuman tästä.

Kyselyssä on 24 kysymystä. Kyselyn alussa sinulta kysytään taustatietoja. Sen jälkeen kysytään sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta. Kyselyssä on sekä monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä.

Voit liikkua kyselylomakkeella edellinen- ja seuraava-painikkeita käyttämällä. Kyselylomake muistaa vastauksesi, jos palaat edellisiin kysymyksiin edellinen-painikkeen kautta. Tarvittaessa voit jättää kyselyn kesken, tallentaa ja jatkaa myöhemmin. Kyselyn vastaukset tallentuvat, kun painat viimeisellä sivulla olevaa lähetä-painiketta. **Toivomme, että jaksat vastata kaikkiin kysymyksiin. Jokainen vastaus on todella tärkeä!**

Kysely on auki 24.8.–31.12.2023.

MIHIN VASTAUKSIA KÄYTETÄÄN JA MITEN NIITÄ SÄILYTETÄÄN?

Kyselystä saatuja vastauksia käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Kyselystä saatuja vastauksia tullaan käyttämään hankkeessa laadittavissa materiaaleissa, julkaisuissa, työvälaineissa ja oppimisympäristöissä.

Digitaalinen kyselyaineisto säilytetään Pesäpuu ry:n tietosuojatussa kansiossa, johon on pääsy ainoastaan Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen työntekijöillä sekä Webropolia eli kyselysovellusta hallinnoivalla Pesäpuu ry:n työntekijällä. Kyselystä saadut vastaukset ja muu materiaali tuhotaan asianmukaisesti 31.12.2025 eli hankkeen loppuun mennessä. Jos sinulla on kysyttävää kyselyyn liittyvästä tietojen arkistoinnista, voit olla yhteydessä Pesäpuu ry:n toimistoon (p. 014 332 2500, toimisto(at)pesapuu.fi).

MITEN RAUHOITTUA, JOS KYSELY NOSTAA VAIKEITA TUNTEITA?

Kyselyssä kysytään sijaishuollossa tapahtuvista väkivaltatilanteista. **Kyselyyn vastaaminen saattaa nostaa mieleesi traumaattisiakin muistoja ja herättää ahdistusta, vihaa, surua tai muita vaikeita tunteita. On tärkeää, että pystyt rauhoittamaan itseäsi ennen kyselyä, kyselyn aikana ja sen jälkeen.** Ehdotamme esimerkiksi seuraavia keinoja tähän:

- Kääriydy lämpimään vilttiin tai peittoon.
- Varaa itsellesi jotakin juomista, kuten lämmintä kaakaota.
- Ota lähellesi lemmikkieläin tai jokin esine, joka tuo turvaa.
- Hengitä keskittyneesti, rauhallisesti ja syvään.
- Pyydä jotakin turvallista ja luotettavaa henkilöä auttamaan kyselyyn vastaamisessa.
- Palauta mieleesi joku aiempi tilanne, jossa on syntynyt vastaavanlaisia ajatuksia ja tunteita. Mikä tai kuka sinua auttoi siinä hetkessä eteenpäin?
- Keskustele kyselyyn vastaamisen jälkeen jonkun turvallisen ja luotettavan henkilön kanssa kyselyn aikana heränneistä tunteista ja kysymyksistä.

Jos läheiselläsi on kokemuksia vertaissuhdeväkivallasta tai muusta väkivallasta, niistä kannattaa puhua esimerkiksi sijaishuoltoapaikan aikuiselle, sosiaalityöntekijälle, terveydenhuollon ammattilaiselle tai poliisille.

1. Suostumus *

Ymmärrän, että kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, ja että voin keskeyttää kyselyyn vastaamisen koska tahansa. Ymmärrän, että antamani tietoja käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti, eivätkä vastaukseni ole missään vaiheessa tunnistettavissa ja yksilöitävissä minuun.

Annan suostumukseni siihen, että vastauksiani käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Annan suostumukseni siihen, että vastauksiani käytetään hankkeen materiaaleissa, julkaisuissa, työvälaineissa ja oppimisympäristöissä. Annan suostumukseni siihen, että vastauksistani voidaan tehdä sitaattinostoja materiaaleihin sekä hankkeen ja/tai Pesäpuu ry:n viestintä- ja/tai markkinointitarkoituksiin.

- Kyllä
 En

2. Mikä on sukupuolesi? *

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua kertoa

3. Minkä ikäinen olet?*

- 15–17 vuotta
- 18–25 vuotta
- 26–35 vuotta
- 36–45 vuotta
- 46–55 vuotta
- 56–65 vuotta
- Yli 65 vuotta

4. Mikä on suhteesi sijaishuollossa asuvaan tai asuneeseen lapseen tai nuoreen? *

- Vanhempi
- Isovanhempi
- Sisarus
- Muu läheinen, mikä? _____

5. Missä sijaishuoltopaikoissa läheisesi lapsi tai nuori on elämänsä aikana asunut?

Valitse kaikki, joissa lapsi tai nuori on asunut. Valitse myös ne paikat, joissa lapsi tai nuori on asunut vain lyhyen aikaa (esim. pari päivää).

- Läheissijaisperheessä
- Sijaisperheessä
- Perhekodissa
- Vastaanottoyksikössä, lastenkodissa, nuorisokodissa tai pienryhmäkodissa
- Koulukodissa

6. Kuinka monessa eri sijaishuoltopaikassa läheisesi lapsi tai nuori on asunut yhteensä?

Laske mukaan myös se paikka, jossa lapsi tai nuori nyt asuu, jos hän asuu yhä sijaishuollossa. Laske mukaan myös ne paikat, joissa lapsi tai nuori on asunut vain lyhyen aikaa (esim. pari päivää).

- 1
- 2–3
- 4–5
- 6–7
- 8 tai useammassa
- En muista tai tiedä

7. Kuinka kauan läheisesi lapsi tai nuori on ollut sijoitettuna yhteensä?

- Alle vuoden
- 1–3 vuotta
- 4–6 vuotta
- 7–9 vuotta
- 10 vuotta tai enemmän
- En muista tai tiedä

Joskus lapset ja nuoret kokevat väkivaltaa toisten lasten ja nuorten taholta. Tätä tapahtuu myös sijaishuollossa. Tässä kyselyssä käytämme tästä termiä **vertaissuhdeväkivalta**.

Seuraavat kysymykset koskevat niitä tilanteita, joissa sinulle läheinen lapsi tai nuori on kokenut vertaissuhdeväkivaltaa samassa sijaishuoltoapaikassa asuvan lapsen tai nuoren taholta.

Vertaissuhdeväkivallan osapuoli voi olla kuka tahansa samassa sijaishuoltoapaikassa asuva alle 18-vuotias lapsi tai nuori, myös tekijän sisarus tai sijaisperheen biologinen tai adoptoitu lapsi tai nuori.

Samalla sijaishuoltoapaikalla tarkoitetaan tietyn sijaishuoltoyksikön lisäksi samassa rakennuksessa tai pihapiirissä olevia muita yksiköitä ja osastoja.

8. Oletko saanut tietää, että joku toinen samassa sijaishuoltoapaikassa asuva lapsi tai nuori on tehnyt sinulle läheiselle lapselle tai nuorelle joskus seuraavia asioita?

HENKINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Uhkaillut tai pelotellut	☐	☐	☐
Nimitellyt tai haukkunut	☐	☐	☐
Jättänyt porukan ulkopuolelle tai huomiotta	☐	☐	☐
Juoruillut tai levittänyt valheita	☐	☐	☐
Nöyryyttänyt tai nolannut	☐	☐	☐
Syrjinyt erilaisuuteen liittyen	☐	☐	☐
Painostanut tai pakottanut käyttämään päihteitä	☐	☐	☐
Painostanut tai pakottanut tekemään jotakin mitä ei haluaisi tehdä	☐	☐	☐

FYYSINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Satuttanut teräaseella tai muulla aseella	☐	☐	☐
Potkinut tai lyönyt	☐	☐	☐
Ravistellut, tukistanut tai töninyt	☐	☐	☐
Varastanut rahaa tai tavaroita	☐	☐	☐
Rikkonut henkilökohtaisia tavaroita	☐	☐	☐
Heittänyt tavaroita toista päin	☐	☐	☐
Sulkenut tai lukinnut johonkin tilaan tai estänyt liikkumasta	☐	☐	☐

DIGITAALINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Loukannut somessa tai muualla netissä	☐	☐	☐
Julkaissut toisesta otettuja kuvia tai videoita ilman lupaa	☐	☐	☐
Lähtettänyt viestejä toisen nimissä	☐	☐	☐
Kiristänyt toisesta otetuilla kuvilla tai videoilla	☐	☐	☐
Näyttänyt tai lähettänyt väkivaltaisia ja ahdistavia kuvia tai videoita	☐	☐	☐
Näyttänyt tai lähettänyt seksuaalisävytteisiä ja ahdistavia kuvia tai videoita	☐	☐	☐

SEKSUAALINEN VERTAISUHDDEVÄKIVALTA	Ei koskaan	Joskus	Usein
Viestitellyt, ehdotellut tai ahdistellut seksuaalisesti häiritsevästi	☐	☐	☐
Tarjonnut rahaa tai hyödykkeitä (esim. päihteitä) seksiä vastaan	☐	☐	☐
Kosketellut väkisin intiimialueilta	☐	☐	☐
Painostanut tai pakottanut yhdyntään tai muunlaiseen seksiin	☐	☐	☐

MUU	Ei koskaan	Joskus	Usein
Tehnyt jotakin muuta väkivaltaa, mitä?	☐	☐	☐

Jos vastasit kaikkiin edellisen kysymyksen kohtiin "ei koskaan", siirry kysymykseen 13.

14. Missä näistä seuraavista tiloista tai paikoista tapahtuu omaan kokemukseesi perustuen eniten vertaissuhdeväkivaltaa sijaishuollossa?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Lapsen tai nuoren huoneessa
- Sijaishuoltoapaikan yleisissä, avoimissa tiloissa, kuten keittiössä tai olohuoneessa
- Sijaishuoltoapaikan wc:ssä, kylpyhuoneessa tai saunassa
- Sijaishuoltoapaikan pihalla, pihapiirissä tai piharakennuksessa
- Laitoksen koulurakennuksessa tai koulunkäyntiin varatussa tilassa
- Sijaishuoltoapaikan ulkopuolella
- Somessa tai muualla netissä
- Jossakin muualla, missä? _____
- En osaa sanoa

15. Mitkä näistä seuraavista yksilöllisistä tekijöistä vaikuttavat mielestäsi siihen, että lapsi tai nuori tekee vertaissuhdeväkivaltaa sijaishuollossa?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Halu kostaa
- Halu puolustautua
- Halu saada rahaa, tavaroita, päihteitä tai muita hyödykkeitä
- Yksinäisyys ja halu kuulua porukkaan
- Halu saada huomiota, arvostusta tai valtaa
- Halu herättää pelkoa muissa
- Ei haluaisi tehdä väkivaltaa, mutta yllytetään, painostetaan tai pakotetaan
- Kyvyttömyys hallita impulsseja ja käyttäytymistä
- Päihtymystila vaikuttaa väkivallan tekoihin
- Sairaus tai terveydentila vaikuttaa väkivallan tekoihin
- Empatiakyvyttömyys
- Sosiaalisten taitojen puute
- Omat traumat ja väkivaltakokemukset, joiden myötä alkaa käyttäytyä kaltoinkohtelijoidensa tavoin
- Ei ymmärrä tai koe tekevänsä väkivaltaa tai mitään väärää
- Joku muu syy, mikä? _____
- En osaa sanoa

16. Mitkä näistä seuraavista sijaishuoltoapaikkaan tai sijaishuoltojärjestelmään liittyvistä tekijöistä vaikuttavat mielestäsi sijaisperheessä tapahtuvaan vertaissuhdeväkivaltaan?

Voit tarvittaessa valita useita vaihtoehtoja.

- Sijaishuoltoapaikka on sokkeloinen tai monessa eri kerroksessa
- Sijaishuoltoapaikan ilmapiiri on huono
- Sijaishuoltoapaikassa on liian tiukka kuri
- Sijaishuoltoapaikassa on liian vapaata
- Sijaishuoltoapaikassa on ristiriitaiset säännöt
- Aikuiset eivät osaa tunnistaa tai puuttua vertaissuhdeväkivaltaan
- Aikuiset eivät välitä
- Aikuisten vaihtuvuus on liian suurta, jatkuvat sijaiset, pysyvien aikuisten puute
- Sijaisperhe ei saa riittävää tukea sosiaalityöntekijältä tai muilta ammattilaisilta
- Sijoitettu lapsi tai nuori ei saa riittävää tukea sosiaalityöntekijältä tai muilta ammattilaisilta
- Sijaishuoltoapaikassa on lasten ja nuorten kesken valta-asetelma
- Sijaishuoltoapaikka ei vastaa lasten ja nuorten tuen tarpeita
- Lapset ja nuoret ovat tyytymättömiä sijaishuoltoapaikkaa kohtaan
- Sijaishuoltoapaikan sukupuolijakauma, millainen? _____
- Sijaishuoltoapaikan ikäjakauma, millainen? _____
- Joku muu tekijä, mikä? _____
- En osaa sanoa

17. Arvioi omaan kokemukseesi perustuen seuraavia sijaishuoltoa koskevia väittämiä.

	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä
Sijaishuolto tarjoaa lapsille ja nuorille turvallisen kasvuympäristön	☐	☐	☐
Lapset ja nuoret ottavat uutena sijaishuoltoapaikkaan tulevat lapset ja nuoret hyvin vastaan	☐	☐	☐
Aikuiset ottavat uutena sijaishuoltoapaikkaan tulevat lapset ja nuoret hyvin vastaan	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret hyväksytään sellaisina kuin he ovat	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapsista ja nuorista välitetään	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapsia ja nuoria kohdellaan tasavertaisesti suhteessa toisiin lapsiin ja nuoriin	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret kokevat vertaisuutta samassa sijaishuoltoapaikassa asuvien lasten ja nuorten kanssa	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret pystyvät vaikuttamaan omaan arkeensa	☐	☐	☐
Sijaishuollossa lapset ja nuoret tulevat kuulluksi	☐	☐	☐
Sijaishuolto vastaa lasten ja nuorten tarpeisiin	☐	☐	☐

18. Arvioi omaan kokemukseesi perustuen seuraavia vertaissuhdeväkivaltaa koskevia väittämiä.

	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä
Vertaissuhdeväkivalta on sijaishuollossa yleistä	☐	☐	☐
Sijaishuoltoapaikan nuorimmat lapset kokevat vertaissuhdeväkivaltaa enemmän kuin sijaishuoltoapaikan vanhimmat lapset	☐	☐	☐
Sijaishuollossa koettuun vertaissuhdeväkivaltaan saa riittävästi apua	☐	☐	☐
Sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta ja siihen puuttumisesta tarvitaan enemmän tietoa	☐	☐	☐

19. Millaiset tilanteet tai tapahtumat sijaishuollossa johtavat mielestäsi vertaissuhdeväkivaltaan?

20. Miten sinun mielestäsi sijaishuollossa tapahtuvaa vertaissuhdeväkivaltaa voitaisiin ennaltaehkäistä?

21. Miten sinun mielestäsi aikuisten tulisi vertaissuhdeväkivaltilanteissa sijaishuollossa toimia? Mikä olisi tärkeintä?

22. Millaiset ratkaisukeinot toimivat sijaishuollossa tapahtuvaan vertaissuhdeväkivaltaan? Mikä olisi tärkeintä?

23. Millaista tietoa ja osaamista tarvitaan lisää, jotta vertaissuhdeväkivaltaan voitaisiin sijaishuollossa paremmin puuttua?

24. Tähän voit kirjoittaa halutessasi näkemyksiäsi sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta tai tästä kyselystä.

Paina lähetä-nappulaa, niin vastaukset tallentuvat. Sen jälkeen sinut ohjataan kiitossivulle.

YKSILÖ- JA RYHMÄKESKUSTELUIDEN KESKUSTELURUNKO

YLEISTÄ

- Mitä vertaissuhdeväkivallan ilmiöistä pitäisi tietää?
- Kuinka yleisenä näet ilmiön oman kokemuksesi pohjalta?
- Mitkä ovat riskitekijät sen puhkeamiselle?
- Millaisissa tilanteissa vertaissuhdeväkivallasta voi puhua?

VAIKUTUKSIA

- Millaisia tunteita ja ajatuksia vertaissuhdeväkivalta herättää?
- Millä tavoin vertaissuhdeväkivaltaan on puututtu? Onko siitä ollut apua?
- Millaiset toimet auttaisivat ehkäisemään sitä, puuttumaan siihen ajoissa?
- Mitä asialle voitaisiin tehdä? Mitä muutos vaatisi?
- Millaisia vaikutuksia ja seurauksia vertaissuhdeväkivallalla on ollut?
- Keihin muihin henkilöihin se on vaikuttanut ja miten?

TARPEET

- Miten toivoit asioiden olevan? Mitä olisit tarvinnut tai tarvitset nyt?
- Mitkä asiat auttavat jaksamaan ja selviytymään?
- Millaisia toiveita esittäisit osapuolille?
- Mitä olisit itse valmis tekemään toisin?

OPPIMINEN

- Mitkä asiat toivat ja tuovat nyt toivoa?
- Mitä näistä kokemuksista pitäisi oppia?
- Mitä päättäjien ja ammattilaisten olisi tärkeää tietää?

LOPUKSI

- Mitä muuta haluat sanoa?